

**T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
İŞLETME BİLİM DALI**

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN BİLGİSAYAR KULLANIMINA DAİR
TUTUMLARI VE ÖĞRETİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINI
YÖNLENDİRME DÜZEYLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mahmut Turan EKTİREN

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Ganime AYDIN**

İSTANBUL-2014

**T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
İŞLETME BİLİM DALI**

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN BİLGİSAYAR KULLANIMINA DAİR
TUTUMLARI VE ÖĞRETİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINI
YÖNLENDİRME DÜZEYLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mahmut Turan EKTİREN

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Ganime AYDIN**

İSTANBUL-2014

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Y1212.040011 numaralı öğrencisi **Mahmut Turan EKTİREN** 'in "OKUL YÖNETİCİLERİNİN BİLGİSAYAR KULLANIMINA DAİR TUTUMLARI VE ÖĞRETİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINI YÖNLENDİRME DÜZEYLERİ" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 30.09.2013 tarih ve 2013/25 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *aykırılık* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *kabul* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :13/02/2014

1)Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ganime AYDIN

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Uğur TEKİN

3) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR

[Handwritten signatures of the jury members]

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

ÖN SÖZ

XXI. yüzyılda bilgi toplumuna geçiş sürecinde, insanlığın en temel gereksinimini bilgi ile donanmış insan oluşturmaktadır. Bilgi çağının insanı, bilgiye nasıl ulaşabileceğini bilen, ulaştığı bilgiyi kullanan ve üreten insandır. Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği bakımından gelişmiş, bilgiyi yaratıcı bir şekilde kullanabilen, bilgi çağının kimliğine sahip bireyler yetiştirmek, gelişmiş toplumların en temel düşüncesidir.

Hızlı değişen ve küreselleşme ile gittikçe küçülen dünyada gelişen teknolojinin hızlı bir şekilde okullara transfer edilmesi ve öğrencilerin bu teknoloji transferini etkili bir şekilde kullanarak modern insan seviyesine ulaşması gereklidir. Bundan dolayı okullarda teknolojiyi transfer edecek okul yöneticileri ve öğretmenlerin bilgisayar ve bilgi teknolojisinin diğer alanlarında iyi bir donanıma sahip olması gerekmektedir. Okul yöneticilerinin ayrıca teknoloji lideri rolüne sahip olmaları ve teknoloji transferinin okulda gerçekleşmesinde aktör rolü oynamaları elzemdir.

Tez çalışmamın her aşamasında desteğini benden esirgemeyen, tatilde bile yılgınlık göstermeden sorularımın tümünü nazikçe cevaplamaya çalışan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Ganime AYDIN'a, anket veri girişi sırasında değerli yardımlarından dolayı Buse Şevin EKTİREN'e, değerli yardımlarından dolayı Bilal ELMAS'a, anketleri uyguladığım bütün okullarda görevli yönetici ve öğretmenlere, her zaman yanımda olan arkadaşlarıma ve aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mahmut Turan EKTİREN

İstanbul,2014

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Mahmut Turan EKTİREN

İstanbul, 2014

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
TEZ BİLDİRİMİ	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
TABLoların LİSTESİ	ix
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU.....	1
1.2. AMAÇ.....	3
1.3. ÖNEM	3
1.4. SAYILTIAR.....	5
1.5. SINIRLILIKLAR	6
1.6. TANIMLAR	6
BÖLÜM II.....	8
2. KURAMSAL TEMELLER	8
2.1. EĞİTİM.....	8
2.2. EĞİTİM TEKNOLOJİSİ.....	9
2.2.1. Eğitim Teknolojisinin Faydaları	9
2.3. ÖĞRETİM	9
2.4. EĞİTİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMI.....	10
2.4.1. Eğitim Araştırmalarında Bilgisayardan Yararlanma.....	10
2.4.2. Eğitim Hizmetleri Yönetiminde Bilgisayardan Yararlanma	11

2.4.3.	Ölçme ve Değerlendirme Hizmetlerinde Bilgisayardan Yararlanma	11
2.4.4.	Rehberlik Hizmetlerinde Bilgisayardan Yararlanma	11
2.4.5.	Öğrenme ve Öğretme Etkinliklerinde Bilgisayardan Yararlanma	12
2.5.	BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÖĞRETİM	12
2.5.1.	Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları.....	13
2.5.2.	Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları	13
2.6.	TUTUM KAVRAMI	15
2.6.1.	Tutum Öğeleri	15
2.6.1.1.	Bilişsel Öğeler	15
2.6.1.2.	Duyuşsal Öğeler.....	16
2.6.1.3.	Davranışsal Öğeler.....	16
2.6.2.	Bilgisayar Tutumları	16
2.7.	LİDERLİK	17
2.7.1.	Liderlik ne değildir?	17
2.7.2.	Liderlik Türleri	17
2.7.2.1.	Otokratik Lider	18
2.7.2.2.	Tam Serbesti Tanıyan (Laissez-Faire) Lider	18
2.7.2.3.	Katılımcı veya Demokratik Lider	18
2.7.2.4.	Karizmatik Liderlik	18
2.7.2.5.	Dönüşümcü ve Etkileşimci Liderlik	19
2.7.3.	Liderlik ve Yöneticilik.....	19
BÖLÜM III	20
3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	20
3.1.	YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR	20
3.2.	YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR	24
BÖLÜM IV	26
4. MATERYAL VE METOT	26

4.1.	EVREN VE ÖRNEKLEM	26
4.2.	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	26
4.2.1.	Bilgisayar Tutum Ölçeği-Marmara (BTÖ-M)	27
4.2.2.	Bilgisayara İlgi Duyma Alt Boyutu	27
4.2.3.	Bilgisayar Kaygısı Alt Boyutu	28
4.2.4.	Bilgisayarların Eğitim Öğretimde Kullanılması Alt Boyutu	28
4.2.5.	Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri/Yöneticiler İçin Hazırlanan Ölçek	29
4.2.6.	Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri/Öğretmenler İçin Hazırlanan Ölçek	29
4.2.7.	Ölçeklere Ait Güvenilirlik Analiz Sonuçları	30
4.3.	VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	31
	BÖLÜM V	32
	5. BULGULAR	32
5.1.	KİŞİSEL BİLGİLERE İLİŞKİN BULGULAR	32
5.2.	BİLGİSAYAR ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUMLARA İLİŞKİN BULGULAR	35
5.2.1.	Yöneticilerin Cinsiyetinin Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	35
5.2.2.	Yöneticilerin Yaşlarının Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	36
5.2.3.	Yöneticilerin Görev Türünün Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	38
5.2.4.	Yöneticilerin Meslek Kıdeminin Bilgisayara Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	39
5.2.5.	Yöneticilerin Üniversitede Bilgisayar Eğitimi Görme Durumlarına Göre, Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	42
5.2.6.	Yöneticilerin Bilgisayar Kursuna Gitme Durumlarına Göre Bilgisayara Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	44

5.2.7. Yöneticilerin Kendilerini Bilgisayar Kullanımı Konusunda Yeterli Görme Durumlarına Göre Bilgisayara Kullanamaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular	45
5.3. OKUL YÖNETİCİLERİNİN BİLGİSAYARI ÖĞRETİM ORTAMINDA KULLANIMINI YÖNLENDİRME DÜZEYLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	47
5.3.1. Yöneticilerin Öğretim Ortamında Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, “Yönetici Görüşü”	48
5.3.2. Yöneticilerin Öğretim Ortamında Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, “Öğretmen Görüşü”	49
5.3.3. Yöneticilerin Cinsiyetinin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü	50
5.3.4. Yöneticilerin Yaşlarının Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü	51
5.3.5. Yöneticilerin Görev Türünün Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü	54
5.3.6. Yöneticilerin Meslek Kıdeminin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü	55
5.3.7. Yöneticilerin Üniversitede Bilgisayar Eğitimi Görme Durumlarına Göre Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü.....	58
5.3.8. Yöneticilerin Bilgisayar Kursuna Gitme Durumlarına Göre Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü.....	60
5.3.9. Yöneticilerin Kendilerini Bilgisayar Kullanımı Konusunda Yeterli Görme Durumlarına Göre Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü	61
5.3.10. Öğretmenlerin Cinsiyetinin, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyleri Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü	63
5.3.11. Öğretmenlerin Yaşlarının, Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü.....	65

5.3.12. Öğretmenlerin Mesleki kıdeminin, Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü	67
5.3.13. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Eğitimi Görme Durumlarına göre, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü.....	69
5.3.14. Öğretmenlerin Bilgisayar Kursuna Gitme Durumlarına Göre, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü.....	71
5.3.15. Öğretmenlerin Kendilerini Bilgisayar Kullanımı Konusunda Yeterli Görme Durumlarına Göre, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü.....	73
BÖLÜM VI	76
6. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	76
6.1. SONUÇ VE TARTIŞMA	76
6.1.1. Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Sonuçlar	77
6.1.2. Okul Yöneticilerinin Öğretim Ortamında Bilgisayarı Kullanmaya Yönlendirme Düzeylerine Yönelik Sonuçlar, Yönetici ve Öğretmen Algısı	82
6.2. ÖNERİLER.....	87
7. KAYNAKÇA	89
8. EKLER.....	96

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

BTÖ-M: Bilgisayar Tutum Ölçeği- Marmara

BİD: Bilgisayara İlgili Duyma Düzeyi Alt Boyutu

BK: Bilgisayar Kaygı Alt Boyutu

EÖ: Bilgisayarı Eğitim Öğretim Ortamında Kullanmaya Yönetim Tutum Düzeyi Alt Boyutu

YD-Ö: Yöneticilerin, Öğretmenleri Bilgisayarı Eğitim Ve Öğretim Ortamında Kullanma Konusunda Yönlendirme Düzeyleri Boyutu

GDÖ: Gelişim Ve Değerlendirme Alt Boyutu

DÖ: Destek Alt Boyutu

PDÖ: Planlama ve Denetim Alt Boyutu

EGÖ: Etik ve Güvenlik Alt Boyutu

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo 1 Güvenilirlik analizi sonuçları	30
Tablo 2 Yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	32
Tablo 3 Yönetici ve öğretmenlerin yaş aralığı yoğunluğu	32
Tablo 4 Yöneticilerin görev durumuna ilişkin veriler	33
Tablo 5 Yönetici ve öğretmenlerin kıdem yılına göre durumu.....	33
Tablo 6 Yönetici ve öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumları.....	34
Tablo 7 Yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar kursu alma durumları	34
Tablo 8 Yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar kullanımı yeterlik durumları	34
Tablo 9 Yöneticilerin cinsiyetlerine göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının t-testi sonuçları	35
Tablo 10 Yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının ANOVA testi sonuçları.....	37
Tablo 11 Yöneticilerin görev türlerine göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının t-testi sonuçları	38
Tablo 12 Yöneticilerin meslek kıdem durumlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının ANOVA testi sonucu	40
Tablo 13 Yöneticilerin meslek kıdem durumlarına göre bilgisayar tutumlarına yönelik oluşan farklılığın kaynağı.....	41
Tablo 14 Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının t-testi sonuçları	43
Tablo 15 Yöneticilerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre bilgisayar tutum puanlarının t-testi sonuçları	44
Tablo 16 Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının ANOVA testi sonucu	46
Tablo 17 Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeylerine ile bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında oluşan farklılığın kaynağı	47

Tablo 18 Yöneticilerin eğitim ve öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri.....	48
Tablo 19 Yöneticilerin eğitim ve öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri.....	49
Tablo 20 Yöneticilerin cinsiyetinin öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu.....	50
Tablo 21 Yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayarı öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri ANOVA testi sonucu.....	52
Tablo 22 Yöneticilerin yaşlarının öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeylerine ilişkin farklılığın kaynağı.....	53
Tablo 23 Yöneticilerin görev türünün öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu.....	54
Tablo 24 Yöneticilerin meslek kıdeminin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri ANOVA testi sonucu.....	56
Tablo 25 Yöneticilerin meslek kıdeminin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeylerine ilişkin farklılığın kaynağı.....	57
Tablo 26 Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu...	58
Tablo 27 Yöneticilerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu.....	60
Tablo 28 Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri ANOVA testi sonucu.....	62
Tablo 29 Öğretmenlerin cinsiyetinin, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri algısı t-testi sonucu.....	64
Tablo 30 Öğretmenlerin yaşlarının, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ANOVA testi sonucu.....	66
Tablo 31 Öğretmenlerin mesleki kıdeminin, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ANOVA testi sonucu.....	68
Tablo 32 Öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı t-testi sonucu.....	70

Tablo 33 Öğretmenlerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı t-testi sonucu	72
Tablo 34 Öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ANOVA testi sonucu	74

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU

Sanayi inkılabı ile birlikte bilim ve teknoloji alanında muazzam gelişmeler meydana gelmiştir. Bu gelişmeler bir yandan toplumsal yapıların değişmesine neden olup onları dönüşüme zorlarken, diğer taraftan bireylerin çağa ayak uydurmak adına bu yönlü donanımlarını geliştirmelerini gerekli kılmıştır.

Çağın değişimiyle paralel olarak eğitim sistemlerinde de değişiklikler meydana gelmiştir. Öğretmen merkezli klasik sistemler yerini öğrenci merkezli modern sistemlere bırakmıştır. Sistemlerin tamamı öğrencilerin ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu yönlü eğitim politikası geliştirme yönünde ilerlemiştir.

Eğitim, insanları yetiştirme konusunda önemli bir işleve sahiptir. Son dönemlerde insan yetiştirme konusunda teknoloji eğitimin en önemli yardımcısı konumuna ulaşmıştır. Eğitim ve teknoloji ayrı alanlar olmasına rağmen ikisinin de bu yöndeki temel işlevi öğretme-öğrenme ortamında kaliteyi arttırmaktır. Bu bağ, zamanla eğitim teknolojileri kavramının ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

“Kalıcı bilgi vermek amacıyla, öğrenme-öğretme sürecinde belirli yöntemlerin uygulanarak, yararlanılan araç ve gereçlerin en etkin bir biçimde kullanılması, eğitim teknolojinin temel amacıdır. Eğitim teknolojisi, görsel ve işitsel birçok araç gereci kapsamaktadır. Bunlar içinde en etkin kullanılan araç, bilgisayardır” (Tosun, 2010).

Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde, bilgisayar gereklidir ve önemi tartışılmaz. Dünyadaki teknolojinin her beş yılda üç kat arttığı tahmin edilmektedir. Bu da dünyadaki bilgi miktarındaki artışın somut bir göstergesidir. Dünyadaki bilginin artış miktarına paralel olarak bilgiye hızlı ve doğru bir şekilde ulaşmak isteyen bireylerin sayısı da her geçen gün artmaktadır. Bu artış eğitim teknolojileri alanında çalışan uzmanları değişik

arayışlara itmiştir. Günümüzde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi ile Bilgisayar Temelli Öğretim Yöntemi, bilgisayar ile gerçekleştirilen öğretim yöntemleridir. Bu öğretim yöntemleri zamanla uygulama alanını genişletmiş, öğrenme-öğretme sürecinde kaliteyi artırma yönünde önemli aşamalar kaydetmişlerdir.

“Bilgisayarın okullarda doğru kullanımının sağlanması ve onu kullanan yöneticilerin etkili bir yönlendirme sürecini başarı ile gerçekleştirmeleri için öncelikle bilgisayara karşı tutumları bilinmelidir. Olumsuz yönde tutumların olumluya çevrilmesinin başlangıç aşaması, yapılan tutum tespitinin değerlendirilmesidir. Yapılan araştırmalar, herhangi bir yeniliğin okullara ulaşılmasının önündeki en büyük engelin yönetici durumundaki bireylerin bu yeniliğe karşı olumsuz tutumlara sahip olmasından kaynaklandığını tespit etmiştir. Bilgisayarın eğitim kurumlarında önemli bir aktör haline gelmesi eğitimin kalitesini artıracaktır. Bunun için de öncelikle okullardaki yönetici konumundaki bireylerin bilgisayara karşı olumlu tutuma sahip olmaları önemlidir. Okul yöneticilerinin bilgisayarlardan yararlanmalarının iki nedenden dolayı önem kazandığı söylenebilir. Birincisi, bilgisayarlar yönetsel işlevleri kolaylaştırmaktır. İkincisi ise bilgisayarların eğitime entegre edilmesi sürecinde yöneticilere, özellikle bilgi ve tutumları ile öğretmenlere rehberlik etme imkânı sağlamaktadır” (Deniz, 1994).

Günümüzde teknoloji okur-yazarlığı ve liderliği yöneticilerin sahip olması gereken temel olgular arasında yer almaktadır. Teknoloji liderliği, okulda eğitim teknolojisinin kullanılması ve yaygınlaşmasını kapsamaktadır. Gelişen teknolojiye uzak duran bir yönetici, bu bağlamda değişimin önünde büyük bir engel durumunda olacaktır.

“Etkili bir okul yöneticisi, okuldaki bütün etkinlikleri öğretime ve öğretimin gelişimine yönelik olarak bütünleştirir. Yönetici bir öğretim lideri olarak öğretmen ve öğrencilerin beklentilerini açıkça ortaya koyan ve bunları onlara ulaştıran kişidir” (Balcı, 1992: 159-161). Okul yöneticisi okulda lider görevi gören kişi konumunda olmalıdır. Lider, klasik metotlar ile astlarına sadece talimat vererek yönlendirmek yerine yaratıcılık ve yeteneklerini en verimli şekilde ortaya çıkartmalıdır. Bu bağlamda teknoloji lideri eğitimin kalitesini

arttırmaya yönelik teknoloji kullanımı konusunda öğretmenleri cesaretlendirmeli ve gerekli desteği sağlamalıdır.

Modern toplumlarda eğitimin kalitesini artırma çalışmalarının başlangıç ayağı bilgisayar öğrenme aracı olarak kullanıp, öğrencileri okul dışında öğrenme faaliyetlerini kendi başlarına gerçekleştirebilecekleri bir seviyeye çıkarmak olmalıdır. Öncelikle bilgisayar okullarda etkin kullandırtacak ve öğretmenlere rehberlik edecek olan yöneticilerin bilgisayara karşı olumlu tutum edinmeleri gereklidir. Bunun için ilk önce mevcut durumdaki yöneticilerin tutumlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın bu hedefler ışığında önemli bir yerinin olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak yöneticilerin bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumlarının bilinmesi ve öğretmenleri bilgisayar kullanımı konusunda yönlendirmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırma, okul yöneticilerinin bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları ve öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ana amacına bağlı kalınarak katılımcıların ölçeklere verdikleri cevaplar cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem durumu, görev, bilgisayar kullanım yeterliliği, eğitim ortamında bilgisayar eğitimi alma durumu ve bilgisayar kursuna gitme gibi çeşitli değişkenler açısından farklılaşma durumu da araştırılmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi “Okul yöneticilerinin bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları ve öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda cevaplanan sorular ile anketten elde edilen bulguların değerlendirilmesi ve hipotez testleri yardımıyla cevap bulunmaya çalışılmıştır. Araştırmada ana amaca bağlı olarak hipotezler geliştirilmiştir. Geliştirilen hipotezler aşağıda sıralanmıştır:

H₁: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

H₂: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında yaşa göre farklılık göstermekte midir?

H₃: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında mesleki kıdeme göre farklılık göstermekte midir?

H₄: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında görev türüne göre farklılık göstermekte midir?

H₅: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında üniversitede bilgisayar eğitimi alıp, almamalarına göre farklılık göstermekte midir?

H₆: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında bilgisayar kullanmayı öğrenmek için bir kursa gidip gitmemelerine göre farklılık göstermekte midir?

H₇: Yöneticilerin, bilgisayar kullanmaya karşı tutumlarında kendilerine ait bilgisayarları olup, olmamasına göre farklılık göstermekte midir?

H₈: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

H₉: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin yaşa göre farklılık göstermekte midir?

H₁₀: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin mesleki kıdeme göre farklılık göstermekte midir?

H₁₁: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin görev türüne göre farklılık göstermekte midir?

H₁₂: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

H₁₃: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin bilgisayar kursu görme durumuna göre farklılık göstermekte midir?

H₁₄: Yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeylerinin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

H₁₅: Yöneticilerin, öğretim ortamında bilgisayar kullanımı konusunda yönlendirme düzeyleri algısının, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık göstermekte midir?

H₁₆: Yöneticilerin, öğretim ortamında bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeyleri algısının, öğretmenlerin yaşına göre farklılık göstermekte midir?

H₁₇: Yöneticilerin, öğretim ortamında bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeyleri algısının, öğretmenlerin mesleki kıdemine göre farklılık göstermekte midir?

H₁₈: Yöneticilerin, öğretim ortamında bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeyleri algısının, öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

H₁₉: Yöneticilerin, öğretim ortamında bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeyleri algısının, öğretmenlerin bilgisayar kursu görme durumuna göre farklılık göstermekte midir?

H₂₀: Yöneticilerin, öğretim ortamında bilgisayar kullanım konusunda yönlendirme düzeyleri algısının, öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

1.3. ÖNEM

Okulların çağa ayak uydurabilecek bir seviyeye ulaşmasında, okul yöneticilerine büyük görev düşmektedir. Bu bağlamda, okullarda eğitimin iyileştirilmesinde ve çağa ayak uydurulabilecek bir düzeye ulaştırılabilmesinde teknolojiden destek alınması gerekmektedir. Okula yeniliği getirecek ve birlikçe çalıştığı ekibi teknoloji kullanımı konusunda destekleyecek kişiler, yöneticilerdir. Bu bağlamda, yöneticilerin bilgisayar öğrenmeye karşı tutumları bilinmeli, varsa sıkıntılar giderilmeli ve yöneticilerin öğretmenleri teknoloji kullanımı konusunda desteklemelidirler. Ayrıca bu konuda yöneticilerin yeterliliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, araştırmanın hem alan yazına, hem de uygulamaya katkı sağlaması umulmaktadır.

1.4. SAYILTILAR

- Araştırmada kullanılan tutum ölçeğindeki ve anketteki sorularla, yöneticilerin gerçek düşünceleri yansıtılmıştır.

- Araştırma için kullanılan anketler ve tutum ölçeği soruları, araştırmada istenilecek sonucu karşılayacak yeterliliktedir.

- Öğretmenlere uygulanan yöneticilerin teknoloji liderliği(teknoloji kullanımı konusunda öğretmenleri yönlendirme düzeyleri) konulu anket, öğretmenlerin gerçek düşüncelerini yansıtmıştır.

1.5. SINIRLILIKLAR

- Bu araştırma için kullanılan anket ve ölçekler, 2012-2013 eğitim öğretim yılında İstanbul'un Bakırköy, Bahçelievler ve Küçükçekmece ilçelerinde kamu kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanmıştır.

- Ölçek ve anket soruları bilişsel alanın bilgi ve uygulama basamakları ile sınırlı tutulmuştur.

1.6. TANIMLAR

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramların tanımları şöyledir:

1.6.1. **Eğitim:** “Klasik anlamda eğitim, belli bir konuda, bir bilgi ya da bilim dalında yetiştirme ve geliştirme işidir” (Hançerlioğlu, 1992).

1.6.2. **Öğretim:** Önceden hazırlanmış bir plan çerçevesinde planlı, amaçlı ve kontrollü olarak okul ortamında yapılan faaliyetler öğretim olarak adlandırılır.

1.6.3. **Teknoloji:** İnsanların yaşamını kolaylaştıran, veri araştırmaya yardımcı, bilgi üretme ve pratik olarak uygulama yoludur.

1.6.4. **Bilgisayar:** Belleği olan, çok yönlü aritmetik ve mantıksal işlemleri yapabilen, yaptığı işlemlerin sonucunu saklayabilen ve istenildiğinde geri getiren, programlanabilir elektronik bir cihazdır.

1.6.5. **Bilgisayar Kaygısı:** “BTÖ-BM’yi oluşturan alt boyutlardan birisidir. Bilgisayarlardan, bilgisayarlarla ilgili her türlü etkinlikten, bilgisayarların kişisel ve toplumsal etkilerinden çekinme, korkma gibi tutumları içermektedir” (Deniz, 1994: 6).

1.6.6. **Bilgisayar Tutumları:** “Bireyin bilgisayara, bilgisayar kullanımına, bilgisayar kullananlara ve bilgisayarların toplumsal ya da kişisel

etkilerine yönelik olarak sahip olduğu düşünce, duygu ve davranışları içeren bir eğilimdir” (Deniz, 1994: 30).

1.6.7. **Bilgisayara İlgi Duyma:** “BTÖ-M’yi oluşturan alt boyutlardan birisidir. Bilgisayar sahibi olmayı istemek, bilgisayar kullanmayı istemek, bilgisayarlarla ilgili etkinliklerde (konuyla ilgili yazılar okuma, sergilere gitmek vb.) yer almayı sevmek gibi boyutlardaki tutumları içermektedir” (Deniz, 1994: 6).

1.6.8. **Liderlik:** “Lider, değişim ortamı içinde tehlikeden çok fırsatların yattığını görebilen ve buna yanındakileri ikna edebilen kişidir” (Özden, 2000: 128).

1.6.9. **Teknoloji Liderliği:** Teknolojinin etkili ve verimli bir biçimde kullanımı için öncülük eden, model olması gereken kişidir.

1.6.10. **Okul Yöneticisi:** İlköğretim okul müdürü ve müdür yardımcılarıdır.

BÖLÜM II

2. KURAMSAL TEMELLER

Aşağıda, bu çalışma kapsamında bilinmesi gereken kavramların tanım ve açıklamaları yer almaktadır.

2.1. EĞİTİM

“Eğitim, genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında belli bir değişme olması beklenmektedir. Eğitim yoluyla kişinin amaçları, bilgileri, davranışları, tavırları ve ahlak ölçülerinde değişiklik olduğu ifade edilmektedir. Eğitim sürecine giren kişilerde bu değişimin istenilen yönde olması beklenmektedir” (Varış, 1981).

Belli bir yaş grubundaki bireylere milli eğitimin amaçlarına göre hazırlanmış eğitim programlarıyla okul çatısı altında verilen eğitim, örgün eğitim olarak bilinir. Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim, örgün eğitim kapsamındadır.

“Örgün eğitimin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden ayrılmış kişilere, ilgi ve gereksinim duydukları alanlarda verilen eğitim ise yaygın eğitimidir. Halk eğitimi, hizmet içi eğitim, seminer ve kurslar, yaygın eğitime örnektir” (Özsoy, 1987).

“Eğitim, genellikle formal ve informal olarak iki şekilde gerçekleşir. Önceden hazırlanmış, belli bir program çerçevesinde yürütülen, amaçlı ve planlı eğitim şekline formal eğitim denir. Eğitim sürecinin belli aşamalarında ve sonucunda değerlendirmeler yapılır. Her türlü okul eğitimi formal eğitim kapsamındadır. Eğitim sürecinde Milli Eğitim tarafından belirlenen müfredat doğrultusunda eğitim etkinlikleri öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve izlenir. Okul dışında pek çok alanda kişileri bir mesleğe hazırlamak, meslekte ilerlemelerini sağlamak ve yenilikleri öğretmek amacıyla yapılan etkinlikler, formal eğitime örnek olarak verilebilir. Okul dışı formal eğitim, okul eğitimini tamamlamak ve insanları yaşam boyu eğitmek gibi işlevleri yerine getirir.

Formal eğitim, örgün ve yaygın olmak üzere iki biçimde sistemleştirilmiştir” (Fidan, Erden, 1993).

2.2. EĞİTİM TEKNOLOJİSİ

“Farklı bilimlerin verilerini, özel hedef, yöntem, araç ve gereç, ölçme ve değerlendirme gibi eğitimin geniş alanlarında uygulamaya koyan, uygun durumlarda insan gücünün en iyi şekilde kullanılmasını, eğitimde ortaya çıkan sorunların çözülmesini, kalitenin yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını sağlayan bir sistemler bütünü olarak değerlendirilmektedir” (Gürgün, 2013).

2.2.1. Eğitim Teknolojisinin Faydaları

Eğitimin kalitesini artırmak amacıyla eğitime bilimsel ve teknolojik bir nitelik kazandırmak, değişen ve gelişen çağımızda bir zorunluluk haline gelmiştir. Yapılan araştırmalar eğitim teknolojisinin faydalarını açıkça göstermektedir. İşman (2003) yılında yaptığı “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” çalışmasında eğitim teknolojilerinin faydalarından bahsetmiş ve bu faydaları şu şekilde sıralamıştır.

1. Serbesti (Esneklik)
2. Birinci Kaynaktan Bilgi
3. Fırsat Eşitliği
4. Çeşitlilik ve Kalite
5. Yaratıcılık
6. Bireysel Öğretim
7. Üretken Eğitim ve Hızlı Öğrenme
8. Gerçek Öğrenme Deneyimleri Sağlama
9. Yaşam Boyu Eğitim
10. Aktif Bir Rol

2.3. ÖĞRETİM

Öğretim, çeşitli kaynaklarda aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır.

“Eğitimin okulda ya da sınıf ortamında, planlı ve programlı bir biçimde yürütülen kısmıdır” (Akpınar, 2005).

Öğretimin başlıca özellikleri şunlardır (Açıkgöz, 2003):

1. Öğretim bir süreçtir.
2. Öğretim planlıdır.
3. Öğretim öğrenciyi geliştirmek, ona bir şeyler kazandırmak amacıyla.
4. Öğretim, öğrenmenin başlatılması ve sürdürülmesi etkinliklerini içermektedir.

“Eğitim de öğretim de süregeldiği toplumun sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olgularından etkilenir. Eğitimde bilgi dâhil her türlü deneyim üzerinde durulur. Bu deneyimler tesadüfi olabilir. Ancak tesadüfi deneyimlerin eğitsel değerinin her zaman olacağını söylemek güçtür. Oysaki öğretim planlı ve programlıdır. Öğrencinin öğretmeni ile etkileşimi, öğretimde büyük önem taşır” (Yiğit, 1997).

2.4. EĞİTİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMI

Günümüzde gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlar, bilgi teknolojisinin verimli kullanmaları gerektiğinin farkına varmışlardır. Eğitimde bilgisayar kullanımı kaliteyi artırmakla birlikte, sosyal gelişme düzeyine erişmede de en kilit faktörlerden biri haline gelmiştir. Bu durum, eğitime bilimsel bir bakış açısını kazandırmada zorunlu hale gelmiştir. Bilgi ve iletişim alanındaki gelişmelerin çağdaş eğitim düzeyine ulaşması için bilgisayarın eğitim programları ile bütünleşmesi kaçınılmaz hale gelmektedir.

“Eğitim sisteminde bilgisayar kullanım şekillerine bakıldığında çeşitli uygulamaların olduğu görülmektedir. Bu uygulamalar beş ana başlıkta incelenebilir” (Bal, Keleş, Erbil, 1999).

2.4.1. Eğitim Araştırmalarında Bilgisayardan Yararlanma

Teknolojinin çok hızlı ilerlemesine paralel olarak bilgi de hızlı bir şekilde artmıştır. Her geçen gün dünyada mevcut olan kaynaklar gelişmekte ve bu kaynaklara ulaşım zorlaşmaktadır. Hızla artan kaynakları taramak ancak bilgisayar ve internet ile mümkün olabilir. Özellikle araştırmacıların istedikleri deneye, kaynaklara, uygulamaya veya herhangi bir çalışmaya ulaşması, internet ve bilgisayar sayesinde oldukça kolay hale gelmiştir. Özellikle bilgisayarın depo edebilme özelliği de yapılan çalışmaların saklanması

büyük önem arz etmektedir. Bilimsel araştırmaların analiz edilmesi aşamasında da bilgisayar programları ciddi kolaylıklar sağlamaktadır.

2.4.2. Eğitim Hizmetleri Yönetiminde Bilgisayardan Yararlanma

Okul yönetici personel, öğrenci ve eğitim ile ilgili bütün verileri bilgisayar bulunmadan önce el ile yaparak oldukça fazla zaman harcamaktaydılar. Bilgisayarın icat edilmesi ile beraber bütün bu faaliyetler kolaylıkla ve hızlı bir şekilde yapılmaya başlandı. Bu bağlamda bilgisayar eğitim ve öğretim hizmetlerinde yerini alarak vazgeçilemez bir aktör haline gelmiştir.

2.4.3. Ölçme ve Değerlendirme Hizmetlerinde Bilgisayardan Yararlanma

“Öğrenme ve öğretme etkinlikleri sonucunda öğrencilerin belirlenen amaçlara ne ölçüde ulaştıklarını bilmek, önemli bir eğitsel özelliktir. Çünkü öğretim programlarının geliştirilmesi, öğrencilerin yönlendirilmeleri ve başarılarının bilinmesiyle mümkündür. Bu konudaki ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin geleneksel biçimde öğretmen tarafından yapılması, hem zaman kaybına neden olmakta, hem de güvenilirlik ve geçerlilik konusunda zayıf kalmaktadır” (Tosun, 2006: 20).

Özellikle günümüz e-okul sistemi yardımı ile veriler oldukça hızlı ve güvenilir bir şekilde kayıt edilip saklanmaktadır. Bu bağlamda bilgisayarın ölçme ve değerlendirme işlemlerinde de oldukça faydalı olduğu gözlenmektedir.

2.4.4. Rehberlik Hizmetlerinde Bilgisayardan Yararlanma

“Öğrencinin ilgi, tutum, endişe ve kişilik gibi psikolojik özelliklerinin ölçülmesi, öğrencinin kendini tanıması ve ileride seçeceği meslekler açısından yönlendirilmesi de önemlidir. Bu tür çalışmalar, okuldaki rehberlik faaliyetleri içerisinde yer almaktadır. Okuldaki rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde, bilgisayar yardımcı bir araç olarak kullanılabilir” (Tosun, 2006: 20).

2.4.5. Öğrenme ve Öğretme Etkinliklerinde Bilgisayardan Yararlanma

“Eğitim ortamları, öğrenme-öğretme süreçlerinde bilgi iletme işleminin meydana geldiği, öğrencinin konu ile etkileşimde bulunduğu personel, araç-gereç, tesis ve organizasyon öğelerinden oluşmaktadır. Geleneksel olarak öğretmen ve ders kitabı uzun süre bu ortamın temel öğeleri olmaya devam etmiştir” (Alkan, 1997). Bugün ise çağdaş öğrenme-öğretme kaynakları, açık ve kapalı devre televizyon, tepegöz, projeksiyon gibi cihazlar bilgisayar gibi çok zengin bir görünüm arz etmektedir. Bilgisayarın desteği ile bu cihazların eğitim ortamında aktif bir şekilde kullanılması kuşkusuz eğitimin kalitesini arttırmaktadır. Bu bağlamda bilgisayarın öğretmen tarafından ve öğrenme ortamında aktif kullanılması gerekmektedir.

Bilgisayar yardımı ile verilerin incelenip analiz edilmesi sayesinde bireyler kendi kendine öğrenme adına önemli çalışmalar yapabilirler. Kendi aydınlanmalarını kendi başlarına yaşayabilirler.

2.5. BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÖĞRETİM

Geleneksel öğretim yöntemlerinde öğretmen ve ders kitabının öğrenme ortamının temel öğesi konumunda olduğu bilinmektedir. “Bugün ise çağdaş öğrenme-öğretme kaynakları; açık ve kapalı devre televizyon, tepegöz, projeksiyon cihazı, bilgisayar v.b. çok zengin bir görünüm arz etmektedir” (Alkan, 1997). Bu bağlamda bilgisayar öğrenme-öğretme ortamında oldukça ciddi bir aktör haline gelmiştir. Bilgisayar destekli öğretim ile ilgili çeşitli kaynaklardan elde edilen görüşler aşağıdaki gibidir.

- “Öğretim araçları, öğrenci için diğer yöntemlerin kolaylıkla yapamadığı gerçek yaşantıları gerçekleştirilebilmektedir. Böylece araçlar, öğrenmenin kalitesini yükseltmekte, derinleştirip çeşitliliği sağlamaktadır” (Özkütük, Orgun, 2001).
- “Burada bilgisayar, öğretme sürecine öğretmenin yerine geçecek bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı ve güçlendirici bir araç olarak girmektedir” (Demirel, 2003).

2.5.1. Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları

Bilgisayarın eğitim ortamında kullanılmadan önce yararları ve sınırlılıklarının bilinmesi kullanımı konusunda faydalı olacaktır.

Bilgisayar Destekli Eğitimin yararları Odabaşı (1998) tarafından şöyle sıralanmıştır.

- Bilgisayar Destekli Eğitim öğrencilere kendi hızlarında ve düzeylerinde ilerleyebilme olanağı verir, dolayısıyla bireyselleştirilmiş, öğrenci merkezli bir öğretimin oluşmasına yol açar.
- Bilgisayar Destekli Eğitim etkileşim sağladığı için en sıkıcı çalışmalarını bile ilginç kılabilir. Renk ve grafik gibi görsel uygulamalar sayesinde öğrenme etkili kılınır.
- Hem anında dönüt sağladığı için, hem de sağlanan dönüt öğretmeninki gibi herkesin içinde olmadığı için öğrenciye rahatlık sağlar.
- Benzeşimler sayesinde öğrencilere özgün ortamlar sağlar. Öğrenciler benzeşimler yoluyla dış dünyaya açılma şansını bulurlar. Sınıf içinde uygulanması olanaksız ya da tehlikeli olabilecek deneylerin gerçekleştirilmesinde de Bilgisayar Destekli Eğitim yazılımları kullanılabilir.
- Bilgisayar Destekli Eğitim uygulamaları sayesinde öğretmen zamanını daha rahat kullanabilir. Yazı tahtasına yazılarak zaman kaybına yol açan araştırma türü çalışmalar bilgisayar aracılığıyla verilebilir. Öte yandan bir konuyu kaçıran öğrenci öğretmeni rahatsız etmeksizin, aynı konuyu bilgisayardan işleyebilir.

2.5.2. Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları

Bilgisayar Destekli Eğitimin sınırlılıkları Odabaşı (1998) tarafından şöyle sıralanmıştır;

- Bilgisayar Destekli Eğitimde öğrencilerin bilgisayarla birebir etkileşimde olmaları öğrenciler arası iletişimi engellemekte dolayısıyla öğrenciler sosyalleşme sürecinden yoksun kalmaktadırlar.
- Bilgisayar yazılımlarında doğru ile yanlış arasına kesin bir çizgi çizildiği için, öğrenciden mükemmeliyet beklenir. Bu durumda öğrenciyi yüreklendirecek ve doğruya yönlendirecek bir mekanizma yoktur.

- Bilgisayarla çalışmak kuşkusuz kitap sayfası çevirerek yapılan çalışmadan daha zordur. Dolayısıyla Bilgisayar Destekli Eğitim göreceğ öğrencilerin önceden bilgisayar okur-yazarlığını kazanmış olmaları gereklidir.
- Bilgisayar Destekli Eğitim yazılımları genellikle yabancı dil ve fen öğretimi alanlarında yoğunlaşmıştır. Sosyal Bilgiler öğretimi alanında fazla yazılım geliştirilmemesi bir eksikliklerdir.

2.5.3. Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Olarak FATİH Projesi

'Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi"'nin baş harflerinden oluşan FATİH projesi kısaltması itibari ile Osmanlı padişahı Fatih Suttan Mehmet'i hatırlatmasından dolayı uygun görülmüştür.

Projenin yapılış amacı eğitimin müfredatının teknolojidenden faydalanarak yeni bir şekle sokulmasıdır. Bu proje ile Türkiye genelinde eğitim standartlarının artacağı düşünülmektedir. Yaklaşık 620 bin dersliğe uygulanacak bu sistemle kitap ve defterle yapılan eğitimin şeklini değiştirecektir.

Eğitim ortamında gerçekleşecek bu köklü değişimler için Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin bu aşamada ne kadar hazır oldukları ve yürütme işlemini ne denli başarı ile gerçekleştirecekleri tartışılmaktadır.

FATİH projesini anlatan elektronik iletişim adresinde şu bilgiler yer almaktadır (07.09.2013),

(...) FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla BT araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın 620.000 dersliğine dizüstü bilgisayar, projeksiyon cihazı ve internet altyapısı sağlanacaktır. Dersliklere kurulan BT donanımının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımını sağlamak amacıyla öğretmenlere hizmetiçi eğitimler verilecektir. Bu süreçte öğretim programları BT destekli öğretime uyumlu hale getirilerek eğitsel e-İçerikler oluşturulacaktır. Bu kapsamda FATİH projesi beş ana bileşenden oluşmaktadır. Bunlar: 1- Donanım ve Yazılım Altyapısının Sağlanması, 2- Eğitsel e-İçeriğın Sağlanması ve Yönetilmesi, 3-Öğretim Programlarında

Etkin BT Kullanımı, 4- Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi, 5- Bilinçli, Güvenli, Yönetilebilir ve Ölçülebilir BT Kullanımının sağlanmasıdır.

Özellikle vizyon 2023 hedefi doğrultusunda hazırlandığı söylenen FATİH projesinin eğitim kalitesine ne denli artıracığı süreç içerisinde yapılan uygulamalar ile ortaya çıkacaktır.

Bilgisayarların eğitim ve öğretim ortamında kullanılmasının faydalarına değinilmiştir. Bu bağlamda FATİH projesinin de aynı yararlılıkla işleneceği düşünülmektedir.

2.6. TUTUM KAVRAMI

Tutum kavramı ile ilgili tam bir görüş birliği sağlanmış değildir. Tutum ile ilgili çeşitli kaynaklarda geçen farklı tanımlar vardır. Bu tanımların bir kısmı şöyledir.

“Tutum; belirli koşullarda etkileşim sonucu elde edilen çeşitli duygusal yaşantıların bireyde organize olmuş düşünsel yapıları oluşturması ve bu sayede çevresel tepkide belli bir yapılanmanın ortaya çıkmasıdır” (Pehlivan, 1995).

2.6.1. Tutum Öğeleri

Tutum ile ilgili çeşitli kaynaklarda bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere üç öğeden bahsedilmektedir.

“Bilişsel boyutu, nesnelere hakkındaki bildikleri; duyuşsal boyutu, konuyla ilgili etkilenmeler, davranışsal boyutu ise konuyla ilgili harekette bulunmanın düzeyini oluşturur” (Sharratt, Abel, 2003: 187-196).

2.6.1.1. Bilişsel Öğesi

Tutumun bilişsel öğesi o olay, nesle ile ilgili bilgisinin, düşüncesinin veya inançlarının göstergesidir. Bir kişinin bilime, değişime, teknolojiye veya eğitimde bilgisayar kullanımına yönelik tutumları, o kişinin bu olgulara karşı doğru, yanlış düşünce inanç veya bilgisinden ibarettir.

2.6.1.2. Duyuşsal Öge

Bireyin tutum ölçeği ile ilgili duygusal tepkileri duyuşsal ögeyi oluşturur. Bir olguya karşı olumlu tutum besleyen bir birey o olgu ile ilgili olumlu değerlendirmelere sahip olacaktır. Bir olguya karşı olumsuz bir bakış açısına sahip olan birey bu olguya karşı olumsuz bir değerlendirmeye sahip olacaktır. Örneğin bilgisayar kullanım konusunda olumsuz bir tutuma sahip olan birey, bilgisayarı kullandığında rahatsızlık duyacak ve bu kullanımı bırakacaktır. Bundan dolayı bireylerin bilgisayar konusunda olumlu bir duygusal ögeye sahip olması faydalı olacaktır.

2.6.1.3. Davranışsal Öge

“Bireyin tutumu, bireyi genellikle tutum nesnelere ilişkin davranışlarda bulunmaya eğilimli tutar. Birey nesneye karşı olumlu tutuma sahipse, bu nesneye karşı olumlu davranmaya, ona yakınlaşmaya, yakınlık göstermeye, onu desteklemeye ve yardım etmeye istekli olur. Eğer bireyin tutumu olumsuzsa, bu nesneye karşı ilgisiz kalma ya da ondan uzaklaşma hatta ona zarar verme eğilimi gösterecektir” (Deniz L, 1994).

2.6.2. Bilgisayar Tutumları

“Bilgisayar tutumları bireyin bilgisayar kullanımına, bilgisayar kullananlara, bilgisayarın bireysel ve toplumsal etkilerine kadar uzanan bir süreçtir. Bilgisayar tutumları sadece bireyin bilgisayara karşı algı biçimi olarak düşünülmemelidir. Bilgisayar tutumlarının kapsadığı alanlar şu şekilde sıralanabilir” (Deniz L, 1994: 30).

- a) Bilgisayar kaygısı
- b) Bilgisayarda kendine güven duyma
- c) Bilgisayara ilgi duyma
- d) Bilgisayardan hoşlanma
- e) Bilgisayar kullananlara yönelik önyargılar

2.7. LİDERLİK

Okul yöneticilerinin öğretim ortamında bilgisayarın etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için öncelikle birer teknoloji lideri olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda liderlik kavramının iyi kavranması yönlendirme düzeyinin iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

“Liderlik, toplumun üretimini yönlendiren, gelişimine öncülük eden, astlarının yetenek ve yaratıcılığını optimum derecede ortaya çıkartan kişi olması sebebi ile bütün topluluklar için oldukça önemli bir konuma sahiptir. Toplumun etkili bir biçimde yönetilebilmesi ancak güçlü bir liderlik ile olanaklı olmaktadır” (Drucker, 1996).

2.7.1. Liderlik ne değildir?

Bu bölümde liderliğin ne olmadığını vurgulamak bu olgunun anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Bu bölümdeki kavramsal tartışmalar (Eraslan, 2004), tarafından ve belirtilen kaynaklardan yararlanılarak oluşturulmuştur (www.eylem.com; Kouzes ve Posner, www.rota-online-2001).

1. Liderlik, bir ayrıcalık pozisyonu değildir,
2. Liderlik bir süreçtir, bir yer değil,
3. Liderler ekip oyuncularıdır. Liderlik solo gösteri değildir,
4. Liderlik, vazgeçilmez olmak değildir,
5. Liderlik, başkalarını suçlamak değildir,
6. Liderlik, standart (değişmez) bir pozisyon değildir,
7. Liderlik, doğuştan gelen özelliklerin bir bütünü değildir,
8. Liderlik, kişilere hükmetmek değildir,
9. Liderlik, bir kişilik, kültür yaratmak değildir.

2.7.2. Liderlik Türleri

“Örgütsel başarının sağlanmasında, yöneticiler ve liderler tarafından seçilen ve yönetim anlayışlarını yansıtan uygun liderlik tarzının seçimi, önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü liderlik tarzı, liderin örgütsel amaçları gerçekleştirmesinde, karşılaşılan sorunların çözümünde, çalışanların

motivasyonunu ve iş ortamını dikkate alarak seçmiş olduğu davranış biçimidir” (Hicks, Gullet, 1981). Çeşitli kaynaklarda yapılan araştırmalar sonucunda liderlik türleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

2.7.2.1. Otokratik Lider

En eski liderlik tiplerinden biridir. Geçmiş yaşamdan kalma yönetim biçimlerine benzer şekilde kararlar sadece lider tarafından alınır ve uygulanmaya konur. Lider gruptan bağımsız hareket etmesi çok hızlı karar almasını sağlamıştır ancak astlarının söz hakkı alma, iş tatmini sağlama, yaratıcılık ve yeteneklerinden maksimum fayda sağlamanın az olduğu söylenebilir. Liderden çok yönetici özellikleri gösterir.

2.7.2.2. Tam Serbesti Tanıyan (Laissez-Faire) Lider

Bu liderlik tipinde lider, astlarına tam yetki vermekte ve sadece kendileri arzu ettiğinde yetkilerine müdahale etmektedir.

“Liderin esas görevi kaynak sağlamaktır. Lider ancak kendisine herhangi bir konuda fikri sorulduğunda görüşünü bildirir, ama bu görüş izleyicileri bağlayıcı nitelikte değildir. Bu tip liderler yetkiye sahip çıkmamakta, yetki kullanma haklarını tamamıyla astlarına bırakmaktadırlar” (Arun, 2008).

2.7.2.3. Katılımcı veya Demokratik Lider

Bu yaklaşıma göre lider, karar alma aşamasında astlarına söz hakkı tanıyarak yönetimde etkinliklerini arttırmaya çalışır. Kriz döneminde, birlikte çalışılan grubun kararları doğrultusunda politikalar şekillenir. Kararlar daha sağlıklı olur. Astların iş doyumları oldukça yüksektir. Grup üyelerinin yaratıcılık ve zekâlarının maksimum derecede yararlanır.

2.7.2.4. Karizmatik Liderlik

“Karizmatik liderlik, daha çok kriz ortamlarında ortaya çıkan, kurtarıcı ve sıra dışı niteliklere ve güçlü kişilik özelliklerine sahip kişilerde görülen bir liderlik tarzıdır. Bu tarz liderlerde rastlanan güçlü ortak kişilik özellikleri şöyle

sıralanabilir: özgüven, cesaret, izleyenleri üzerinde hayranlık uyandırma, ikna ve motive etmedir” (Çelik, Sünbül, 2008: 49-66).

2.7.2.5. Dönüşümcü ve Etkileşimci Liderlik

“Etkileşimci liderlik, örgütsel hedeflere yönelik yüksek performans karşılığında, bireysel ihtiyaçların giderilmesi yoluyla takipçilerin motive edilmelerini içeren, geleneklere ve geçmişe bağlı bir liderlik tarzıdır. Etkileşimci liderlikte çoğunlukla rutin faaliyetlerin daha etkin ve verimli yapılması hedeflenmektedir. Dönüşümcü liderlik ise geleceğe, yeniliğe, değişime ve reforma dönük olup bu tip liderlikte, çalışanların yaratıcı ve yenilikçi yönleri üzerinde durulur” (Eren, 1998).

2.7.3. Liderlik ve Yöneticilik

“Liderlik ve yöneticilik birbirlerine yakın tanımlar olmakla beraber birbiri ile aynı sözcükler değildir. Lider, bir grubu belirli amaçlar etrafında toplayabilen, bu amaçlar için onları etkileyebilme, harekete geçirebilme yetenek ve bilgisine sahip kişidir. Bu açıklamadan da anlaşılacağı gibi liderliğin esasını başkalarını etkileyebilme ve onları davranışa yönlendirebilme oluşturmaktadır. Kısacası lider; başkalarını etkileyebilen, nereye, nasıl gidileceğini gösteren, hedef ve misyon koyan yani yol gösteren rehber bir kişidir. Yönetici ise, başkaları tarafından o pozisyona getirilmiş, başkaları adına çalışan, önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak için çaba gösteren, işleri planlayan, uygulatan ve denetleyen kişidir” (Eraslan, 2004).

BÖLÜM III

3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bilgisayara karşı tutumları gösteren ve öğretmenleri bilgisayar kullanmaya yönlendirme düzeyine ilişkin yurt içi ve yurt dışı olmak üzere birçok tez, makale ve bildiri çalışması bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları kronolojik olarak aşağıda özetlenmektedir.

3.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

1989 yılında Aksoy tarafından yapılan araştırma "Bilgisayar Kursundan Geçen Öğretmenlerin Bir Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Tutumları" adını taşımaktadır. Araştırmada MEB kursuna katılan 574 öğretmen ve yönetici evren olarak alınmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak bilgisayara ilişkin tutumlarında cinsiyet, görev yaptığı okulun türüne, yöneticilikteki kıdemine, okuttuğu derslere, açılan bilgisayar kurslarında görev alıp almamalarına, yurtdışında bulunup bulunmamalarına, teknolojik gelişmeleri izleyip izlememelerine ve kendilerini değerlendirmelerine göre farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

1998 yılında Namlu tarafından yapılan araştırma öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla çalışma yapılmıştır. Çalışma 151 kadın, 159 erkek toplam 317 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları, görev yaptıkları okul kademelerine, branşlarına ve daha önce eğitim teknolojisi eğitimi alıp almadıklarına göre değişmekte olduğu görülmüştür. Kıdemlerine göre öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Çağiltay ve diğerleri (2001), tarafından yapılan çalışmalarda Türkiye'deki öğretmenlerin bilgisayarları nasıl kullandıklarını ve öğretimde bilgisayar kullanımını nasıl algıladıkları incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin bilgisayara karşı bilişsel, duyuşsal ve davranışsal anlamda olumlu bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Araştırmada öğretmenlerin

sınıflarda bilgisayarların kullanımı konusunda olumlu tutuma sahip oldukları görülmektedir. Değişen teknolojinin sınıflara transferi konusunda öğretmenlerin bir direnç göstermediği anlaşılmıştır. Birçok öğretmen, bilgisayar kullanımının eğitimde çok önemli olduğuna inanmaktadır.

2002 yılında Arıkan tarafından yapılan araştırma, sınıf öğretmeni adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarını ve bilgisayar kaygılarını incelemiştir. Yapılan araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetleri, bilgisayar kullanma amaçları, bilgisayar kullanma sıklıkları, kaldıkları yerde bilgisayar olma durumları ve yabancı dil bilme durumları ile bilgisayara yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarının bilgisayar kullanma deneyimlerine göre değiştiği görülmüştür. Bilgisayar kullanma deneyimleri arttıkça öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumları artmaktadır.

Can (2003), tarafından yapılan araştırmada “Bolu Ortaöğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlikleri” incelenmiştir. Yapılan araştırmada okul türleri baz alındığında genel liseler ile mesleki eğitim veren lise yöneticileri arasında teknoloji liderliği konusunda anlamlı bir fark bulunamamıştır. Genel liselerde yöneticilik yapan okul yöneticileri ile teknik ve meslek liselerde yöneticilik yapanlar kendilerini teknoloji liderliğinde öğretmenlerden daha yeterli görmüşlerdir.

Mumcu ve Usluel (2004), tarafından yapılan çalışmalarında mesleki ve teknik okul öğretmenlerinin bilgisayar kullanımları ve engelleri incelemişlerdir. Araştırmada öğretmenlerin bilgisayarı kullandıkları, cinsiyet faktörü ele alındığında erkeklerin kadınlara nazaran bilgisayarı daha çok kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaş faktörü ve kıdem düzeyleri incelendiğinde, yaş ve kıdem düzeyi yükseldikçe bilgisayar kullanım oranları azalmaktadır. Ayrıca öğrenim düzeyleri ele alındığında, düzey arttıkça bilgisayar kullanımı da artmaktadır.

2005 yılında İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelendiği çalışmada Siirt ilinde görev yapan 261 sınıf ve branş öğretmeniyle çalışılmıştır. Çelik ve Bardak'ın birlikte yürüttüğü çalışma sonucunda öğretmenlerin bilgisayara yönelik

tutumlarının cinsiyete, branşa ve görev yapılan yerleşim birimine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin, bilgisayara sahip olma durumları incelendiğinde bilgisayara sahip olan öğretmenlerin olumlu tutumlarının anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ergişi (2005), tarafından “Bilgi Teknolojilerinin Okulda Etkin Kullanımı ile ilgili Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterliklerinin Belirlenmesi” adlı çalışma yapılmıştır. Yapılan araştırmada okul yöneticilerinin kendilerini bilgisayar ve diğer teknolojik aygıtları kullanma konusunda yeterli gördükleri anlaşılmıştır. Okul yöneticilerinin okulun yönetim işleri ile ilgili bilgisayardan iyi yararlandıkları, kütüphane, rehberlik servisi gibi alanlarda bilgisayar kullanımını daha az destekledikleri gözlemlenmiştir. Okul yöneticilerinin, temel bilgisayar kullanımı konusunda yeterli oldukları ancak sunu hazırlama, elektronik posta v.b. gibi alanlarda pek yeterli olmadıkları görülmüştür. Okul türü ele alındığında orta öğretimde görev yapan yöneticilerdeki teknolojik yeterliliğin ilköğretime nazaran daha iyi olduğu görülmüştür. Ayrıca teknolojiyi tanıma ve kullanma konusunda müdür yardımcıları ile müdürler arasında yapılan değerlendirmede müdür yardımcılarının lehine anlamlı farklar bulunmuştur.

2006 Yılında Pala tarafından ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinin eğitim teknolojilerine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla araştırma yapılmıştır. Manisa İl merkezinde 10 okulda görev yapan ilköğretim birinci kademe öğretmenlerine 43 maddelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin eğitim teknolojilerine yönelik tutumlarında cinsiyete, yaşa, öğretmenlerin çalıştıkları okullar ve hizmet yılına göre anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Gerçek ve diğerleri (2006) çalışmalarında öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Öğretmen adaylarının, yaşlarına göre bilgisayara yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bilgisayar kullanma deneyimlerine göre öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumları arasında ve bilgisayar kullanma sıklıklarına göre bilgisayara yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğretmen adaylarının

bilgisayara erişim olanaklarına göre bilgisayara yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Değişkenlerin bilgisayar tutumları üzerindeki etkisine bakıldığında ise anlamlı farklılıklar bulunmamıştır.

2007 yılında Aral, Bütün, Ünlü, Erdoğan ve Ural tarafından anaokulu ve anasınıfı öğretmenlerinin bilgisayara yönelik tutumlarının belirlenmesinin amaçlandığı araştırma Ankara il merkezinde yapılmıştır. Araştırmada 102 anasınıfı ve 111 anaokulu öğretmeni olmak üzere toplam 213 öğretmen ile çalışılmıştır. Araştırma sonucunda anaokulu ve anasınıfı öğretmenlerinin bilgisayara yönelik tutum puanlarının yüksek olduğu ve öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarında daha önce bilgisayar eğitimi alma durumunun anlamlı farklılık yarattığı bulunmuştur.

2007 yılında Çevik ve Baloğlu tarafından yapılan araştırmada okul yöneticilerinin bilgisayar kaygısını çeşitli değişkenler açısından incelemişlerdir. Yapılan araştırma sonucunda, okul yöneticilerinde yüksek olmamakla birlikte bilgisayar kaygısının var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticilerinin bilgisayar kullanım süreleri arttığında kaygı düzeylerinin düştüğü görülmüştür. Okul yöneticilerinin buldukları yerleşim yerinin (köy, kasaba, ilçe veya il merkezi), bilgisayar kaygı düzeylerini etkilemekte olduğu tespit edilmiştir. Yaşlara göre bilgisayar kaygısı incelendiğinde 49-60 yaş arasındaki grubun 37-48, 24-36 yaş yöneticilere göre daha kaygılı oldukları görülmüştür.

2007 yılında Özdemir tarafından Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi İlköğretim Matematik Öğretmenliğinden mezun olacak son sınıf öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumlarını belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada 64 erkek ve 75 kız öğrenci arasındaki tutum ölçeği sonucunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Aydoğdu, Özcan, ve Ergin, 2008 yaptıkları çalışmada, fen bilgisi öğretmen ve öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarının biliş, duyuş ve davranış boyutunda belirlenmesi ve bu tutumları etkileyen değişkenlerin ortaya konulmasını amaçlamışlardır. Bu araştırma sonucunda, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre bilgisayar kullanımına yönelik tutumları

arasında bilişsel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği ancak duyuşsal anlamda göstermediği tespit edilmiştir.

Sezer, 2011 tarafından yapılan araştırma okul yöneticilerinin teknoloji liderlik rolleri incelenmiştir. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerine göre, okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerinin alt boyutları olan “Gelişim ve Değerlendirme”, “Destek”, “Planlama ve Denetim” ve “Etik ve Güvenlik” rollerini yerine getirme düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Meslekî kıdem değişkeni açısından okul yöneticilerinin görüşleri arasında “Gelişim ve Değerlendirme”, “Destek” ve “Planlama ve Denetim” alt boyutlarındaki rollerini yerine getirmelerine ilişkin anlamlı farklılaşmalar bulunurken, “Etik ve Güvenlik” alt boyutundaki rollerine ilişkin anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Eğitim durumu değişkeni açısından okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır (Sezer, 2011).

Baş, 2012 tarafından yapılan araştırmanın amacı ilköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleri ile okul iklimi arasındaki ilişkiyi, öğretmen görüşlerine göre belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda önce öğretmen görüşlerine göre, ilköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleri ve okul iklimi belirlenmiştir. Daha sonra ise öğretmen görüşlerinin cinsiyet, görev, eğitim durumu, meslekteki ve okuldaki kıdem değişkenlerinden hangilerine göre anlamlı fark gösterdiği belirlenmiştir. Son olarak öğretmen görüşlerine göre, okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerini belirleyen alt boyutlarla okul iklimini oluşturan alt boyutlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır (Baş, 2012)

3.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Zoller ve Ben-Chaim, 1998 tarafından yapılmış ve bu çalışmada öğrenci ve öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumları incelenmiştir. Cinsiyet faktörü ele alındığında, erkeklerin kızlara nazaran bilgisayar kullanımı konusunda daha olumlu tutuma sahip oldukları gözlemlenmiştir. Branş faktörü ele alındığında da tutumlar değişmektedir, fen bilimlerinde görev öğretmenlerin

yapanların sosyal bilimlere nazaran daha olumlu tutuma sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bilgisayar kullanımı konusundaki deneyimin de tutum üzerinde etkisi gözlemlenmiştir. Deneyim arttıkça bilgisayara yönelik olumlu tutum geliştiği gözlemlenmiştir.

Azan ve diğerleri 2000, tarafından yapılan çalışmada Malezya'da Kebangsaan Üniversitesi öğrencilerinin bilgisayar okuryazarlık düzeyleri cinsiyet faktörüne göre ele alınmıştır. Yapılan çalışmada erkek öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum puanı kızlarınkine nazaran daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca erkek öğrencilerin bilgisayar başında karşılaştıkları sorunları kızlara nazaran daha iyi çözebildikleri görülmüştür. Bu farklarla bilgisayar tutumlarının cinsiyet faktörü ile bağlantılı olarak değiştiği görülmektedir.

Mirra (2004), tarafından yapılan "Bir Teknoloji Lideri Olarak Okul Yöneticisinin Rolü" adlı çalışmasında; okul yöneticilerinin liderlik rollerini sergilemek için teknoloji konusunda gerekli donanıma ve bilgi alt yapısına sahip olmalıları sonucuna varmıştır. Değişen ve gelişen dünyaya adapte olmak için teknoloji liderlerinin büyüme ve teknolojiyi kullanma yönelimli olması gerektiği bildirilmiştir.

Broos, 2005, tarafından yapılan araştırmada, cinsiyete ve bilgisayar kullanım deneyimine yönelik bilgisayar tutumu ve kaygısı incelemiştir. Araştırmada cinsiyet faktörü ele alındığında, tutumun ve kaygının değiştiği gözlemlenmiştir. Erkeklerin bilgisayara yönelik tutumlarının daha olumlu ve kaygı düzeylerinin daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bilgisayar deneyimi ele alındığında, bilgisayarı uzun süre kullanan erkeklerde kaygı düzeyinin düştüğü fakat bayanlarda bu yönlü bir değişimin olmadığı görülmüştür.

BÖLÜM IV

4. MATERYAL VE METOT

Bu bölümde evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin kaynağı ve cinsi, araştırmanın uygulanışı ve verilerin analizi hakkında bilgiler yer almaktadır.

Bu çalışma, temel olarak niceliksel veriler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Gerekli olan veriler, bir bilgisayar tutum ölçeği ve yöneticilerin teknoloji liderliğini ölçmek adına; yöneticiler ve öğretmenlere uygulanmak üzere anketler yardımı ile toplanmıştır. Sonuçlar betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

4.1. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde görev yapan öğretmen ve yöneticilerdir. Örneklem ise, Küçükçekmece, Bahçelievler ve Bakırköy ilçelerinde görev yapan birinci, ikinci ve üçüncü eğitim bölgelerinden eşit sayıda olmak üzere, gönüllülük esasına dayalı, rastgele seçilen öğretmen ve yöneticileri kapsamaktadır.

4.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bu çalışmada, okul yöneticilerinin bilgisayar kullanımına karşı var olan tutumları Deniz (1994) tarafından geliştirilen Bilgisayar Tutum Ölçeği-Marmara (BTÖ-M) , okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleri ile ilgili yeterliklerini belirlemek amacı ile Sezer(2011) tarafından geliştirilen veri toplama araçları, okul yöneticilerine ve öğretmenlere uygulanarak veriler toplanmıştır. Bilgisayar Tutum Ölçeği-Marmara (BTÖ-M) veri toplama aracının geçerliliği Item Total (Rit) ve Item Remainder (Rir) teknikleri kullanılarak sınanmıştır. İçerik geçerliği kapsamında ölçeğin tümünde ve alt boyutlarda ayrı ayrı olarak madde analizleri yapılmıştır. Madde analizi sonuçlarına göre, ölçeğin tümünde yer alan 90 önermeden 45'i, alt boyutlarda ise 42'si (item total'da 0.40 değerinin üstünde olmaları koşuluyla) 0.01 seviyesinde anlamlıdır. Madde analizleri öncesinde 90 önermeden

oluşan BTÖ-M'nin (önermelerin ölçeğin tümünde ve alt boyutlarda item total'da 0.40 değerinin üstünde olması koşuluyla) madde analizleri sonucunda 42 önermeden oluşmuştur. Güvenilirlik tespiti yapılması amacıyla zamana göre değişmezlik (test tekrar test) yöntemi kullanılmıştır. Zamana göre değişmezliğin saptanmasında BTÖ-M üç hafta ara ile aynı gruba (N:35) iki kez uygulanmıştır. Her iki uygulama sonucunda anlamlı ve yüksek bir ilişki ($r= 0.82$; $p<0.01$) bulunmuştur. Ayrıca yapılan t testi sonucunda da ($t= 1.07$) iki uygulama arasında bir fark bulunamamıştır. Elde edilen sonuçlar BTÖ-M'nin zamana göre değişmez olduğunu ortaya koymuştur (Deniz, 1995: 2-18).

4.2.1. Bilgisayar Tutum Ölçeği-Marmara (BTÖ-M)

Bu araştırmada verileri toplamak için Bilgisayar Tutum Ölçeği- Marmara (BTÖ-M) kullanılmıştır. “BTÖ-M bilgisayara yönelik tutumları ölçmeye yarayan bir ölçektir. Bu alt boyutlar bilgisayara ilgi duymaya, bilgisayar kaygısına ve bilgisayarların eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarla ilgilidir. BTÖ-M'nin, maddelerinde ifade edilen duygu, düşünce ve davranışlar, bu ifadelere katılma derecesine göre; “Hiç katılmıyorum”, “Çok az katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Çok katılıyorum”, “Tamamen katılıyorum” şıklarından birini işaretlemek suretiyle cevaplandırılır. BTÖ-M 5'li derecelmeli likert türü bir ölçek olup, puanlamaları 1 ile 5 arasında yapılmaktadır. BTÖ-M geçerlik ve güvenilirliği sağlanmış bir ölçme aracıdır. BTÖ-M' den alınan toplam ham puanın hesaplanması, derecelmeli ölçekte, her önermeye verilen cevabın karşılığı olan puanların toplanması yoluyla olmaktadır. BTÖ-M'den alınan yüksek toplam puan bilgisayara yönelik genel olumlu tutumları; düşük toplam puan ise bilgisayara yönelik genel olumsuz tutumları ifade etmektedir” (Deniz, 1995: 2-18).

4.2.1.1. Bilgisayara İlgi Duyma Alt Boyutu

“BİD alt boyutu 12 önermeden oluşmaktadır. Bu sebeple ölçekten alınabilecek en yüksek ham puan 60, en düşük ham puan ise 12 olacaktır. BİD alt boyutu, BTÖ-M'de yer alan 1, 4, 7, 10, 13, 16, 17, 19, 21, 24, 27, 31

no'lu önermelerden oluşmaktadır. BİD alt boyutunda yer alan 24 no' lu önerme ters yönde ifadelendirilmiştir. Bu sebeple bu önerme puanlanırken tersten puanlanmalıdır. BİD alt boyutundan alınan toplam ham puanın hesaplanması, derecelmeli ölçekte, ilgili önermelere verilen cevapların karşılığı olan puanların toplanması yoluyla olmaktadır. BİD'den alınan yüksek puan bilgisayara yönelik daha fazla ilgiyi; düşük puan ise bilgisayara yönelik daha az ilgiyi ifade etmektedir" (Deniz, 1995: 2-18).

4.2.1.2. Bilgisayar Kaygısı Alt Boyutu

"BK alt boyutu 15 önermeden oluşmaktadır. Bu sebeple alt boyuttan alınabilecek en yüksek ham puan 75, en düşük ham puan ise 15 olacaktır. BK alt boyutu, BTÖ-M' de yer alan 2, 5, 8, 12, 15, 20, 25, 30, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 41 no' lu önermelerden oluşmaktadır. BK alt boyutunda yer alan 8, 12, 15, 20, 25, 33, 34, 36, 37, 38, 40 ve 41 no'lu önermeler ters yönde ifadelendirilmiştir. Bu sebeple bu önermeler puanlanırken tersten puanlanmalıdır. BK alt boyutundan alınan toplam ham puanın hesaplanması, derecelmeli ölçekte, ilgili önermelere verilen cevapların karşılığı olan puanların toplanması yoluyla olmaktadır. BK'dan alınan yüksek puan düşük bilgisayar kaygısını; düşük puan ise yüksek bilgisayar kaygısını ifade etmektedir" (Deniz, 1995: 2-18).

4.2.1.3. Bilgisayarların Eğitim Öğretimde Kullanılması Alt Boyutu

"EÖ alt boyutu 13 önermeden oluşmaktadır. Bu sebeple ölçekten alınabilecek en yüksek ham puan 65, en düşük ham puan ise 13 olacaktır. EÖ alt boyutu, BTÖ-M' da yer alan 3, 6, 9, 11, 14, 18, 23, 26, 29, 32, 35, 39, 42 no' lu önermelerden oluşmaktadır. EÖ alt boyutunda yer alan 6, 9, 14, 23, 32 ve 42 no' lu önermeler ters yönde ifadelendirilmiştir. Bu sebeple bu önermeler puanlanırken tersten puanlanmalıdır. EÖ alt boyutundan alınan toplam ham puanın hesaplanması, derecelmeli ölçekte, ilgili önermelere verilen cevapların karşılığı olan puanların toplanması yoluyla olmaktadır. 73 EÖ'den alınan yüksek puan bilgisayarların eğitim öğretim amaçlı kullanımına yönelik daha olumlu tutumu; düşük puan ise bilgisayarların eğitim öğretim

amaçlı kullanımına yönelik daha olumsuz tutumu ifade etmektedir” (Deniz, 1995: 2-18).

4.2.2. Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri/Yöneticiler İçin Hazırlanan Ölçek

Yöneticiler için hazırlanan ölçekte yer alan 20 maddenin, aynı yapıyı ölçüp ölçmediğini, tek faktörlü ya da çok faktörlü olup olmadığını tespit etmek amacıyla, en yaygın teknik olan “Temel Bileşenler Analizi (TBA)” tekniği kullanılmıştır. Ölçekte TBA tekniği kullanılarak dik döndürme yaklaşımı olan varimax uygulanmıştır. Elde edilen Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) uygunluk değerinin “.956” çıkması ve bu değerın Büyüköztürk (2002) tarafından önerilen en düşük .60 değerinden yüksek olması ve Bartlett testi (Bartlette’s Test of Sphericity: $p<.00$) sonucunun anlamlı olması verilerin faktör çözümlmesine uygun olduğunu göstermiştir (Sezer, 2011). Okul yöneticilerine yönelik yapılan ölçek 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar gelişim ve değerlendirme, destek, planlama ve denetim ile etik ve güvenlik olmak üzere dört ölçekten oluşmaktadır. Alt boyutların madde numaraları şu şekildedir:

Gelişim ve değerlendirme alt boyutu: 5,6,7,8,9,13,14

Destek alt boyutu: 1,2,3,4

Planlama ve denetim alt boyutu:10,11,12,15,16,17

Etik ve güvenlik alt boyutu: 18,19,20

4.2.3. Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri/Öğretmenler İçin Hazırlanan Ölçek

Öğretmenlerin görüşlerinin alındığı veri toplama aracının “Gelişim ve Değerlendirme”, “Destek”, “Planlama ve Denetim” ve “Etik ve Güvenlik” alt boyutları kapsamında faktör yapısının geçerli bir model olup olmadığını belirlemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, gözlenen ölçümlerin kovaryans ve varyans kaynaklarını ortaya çıkarma amacıyla sıklıkla kullanılan bir teknik olup, değişkenler arası ilişkilere dayalı olarak faktör ya da faktörleri keşfetmeyi amaçlamaktadır (Joreskog ve

Sorbom, 1993; Tabachnick ve Fidell, 2001, akt. Cokluk-Bokeoğlu ve Yılmaz, 2008). DFA yapılmadan önce, verilerin analize uygunluğunu belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testi yapılmıştır. Elde edilen Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) uygunluk değerinin “.966” çıkması ve bu değer in Büyüköztürk (2002) tarafından önerilen en düşük .60 değerinden yüksek olması ve Bartlett testi (Bartlette’s Test of Sphericity: $p < .00$) sonucunun anlamlı olması verilerin DFA yapılabileceğinin bir göstergesi olarak kabul edilmiştir (Sezer, 2011). Öğretmenlere yönelik yapılan ölçek 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar gelişim ve değerlendirme, destek, planlama ve denetim ile etik ve güvenlik olmak üzere dört ölçekten oluşmaktadır. Alt boyutların madde numaraları şu şekildedir:

Gelişim ve değerlendirme alt boyutu: 2,6,7,8,13,

Destek alt boyutu: 1,3,4,5

Planlama ve denetim alt boyutu: 9,10,11,12,14,15

Etik ve güvenlik alt boyutu: 16,17,18

4.2.4. Ölçeklere Ait Güvenilirlik Analiz Sonuçları

Ölçeklerin güvenilirlik analizi sonucu tabloda verilmiştir. Ölçek güvenilirliği Cronbach's Alpha test tekniği ile analiz edilmiştir.

Tablo 1 Güvenilirlik analizi sonuçları

	Cronbach's Alpha	n
BTÖ-M	.937	119
YD-Ö Yönetici görüşü	.962	112
YD-Ö Öğretmen görüşü	.963	210

Tablo 1’de Cronbach’s Alpha değerleri görülmektedir. Yapılan analize göre BTÖ-M sonucu .937, YD-Ö Yönetici görüşü sonucu .962, YD-Ö Öğretmen görüşü sonucu .963 çıkmış olması, kullanılan ölçeklerin yüksek

güvenilir kategorisinde olduğunu göstermektedir. Buna göre ölçeklerdeki önermelere verilen cevapların tutarlı olduğu ve bu verilerin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

4.3. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Veriler toplandıktan sonra SPSS programı ile analiz edilmiştir. İkili değişkenlere göre farklılıkları belirlemek amacıyla T-testi, üç ve daha fazla değişkenlere göre farklılıkları belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Varyans analizlerinde bulunan farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla Scheffe ve Tamhane's T2 testi uygulanmıştır.

BÖLÜM V

5. BULGULAR

Bu bölümde; yönetici ve öğretmenlerin kişisel bilgileri ile araştırmanın amacına dayalı tutum ve yönlendirme düzeyine ilişkin ölçeklerden elde edilen bulguların istatistiksel analizleri tablolar halinde sunulmuştur.

5.1. KİŞİSEL BİLGİLERE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin kişisel bilgilerini içeren çizelgeler aşağıda verilmiştir.

Tablo 2 Yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	n(Yönetici)	n(Öğretmen)
Erkek	82	99
Kadın	37	111
Toplam	119	210

Tablo 2 incelendiğinde yöneticilerin %61.9'u erkek, %31.1'i kadın, öğretmenlerin %45.1'i erkek, %54.9'u kadınlardan oluşmaktadır. Bu veriler göz önüne alınırsa araştırmaya katılan yöneticilerin büyük çoğunluğu erkeklerden, öğretmenlerin ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 3 Yönetici ve öğretmenlerin yaş aralığı yoğunluğu

Yaş aralığı	n(Yönetici)	n(Öğretmen)
20-25	0	16
26-30	10	61
31-35	27	76
36-41	22	34
42-47	29	14
48+	31	9
Toplam	119	210

Tablo 3'te yöneticilerin ve öğretmenlerin yaş aralığı yoğunluğu göz önüne alındığında 20-25 aralığında hiç yönetici bulunmamaktadır. 48 yaş sonrası yöneticiler % 26 ile en yüksek değere sahiptir. Öğretmenlerin ise %4

ile 48+ sonrası en az değere sahipken, %36.19 ile en çok kişi sayısı 31-35 yaş aralığında bulunmaktadır.

Tablo 4 Yöneticilerin görev durumuna ilişkin veriler

Görev durumu	N
Müdür	44
Müdür Yardımcısı	75
Toplam	119

Tablo 4'te Yöneticilerin görev durumu verilmiştir. Buna göre tutum ölçeğini dolduran yöneticilerin % 63'ü müdür yardımcısıdır. Bu oran müdür yardımcılarının ağırlıkta olduğunun göstergesidir.

Tablo 5 Yönetici ve öğretmenlerin kıdem yılına göre durumu

Kıdem yılı	n(Yönetici)	n(Öğretmen)
1-10	26	115
11-20	48	76
21+	45	19
Toplam	119	210

Tablo 5'te yönetici ve öğretmenlerin kıdem yılına göre durumu verilmiştir. Tabloya göre 1-10 kıdem aralığındaki yöneticilerin oranı % 21.6 iken, öğretmenlerin oranı % 54.7'dir. Öğretmenlerin en yüksek oranlı kıdem aralığı 1-10, yöneticilerin ise en düşük kıdem aralığı 1-10'dur. Yöneticilerin en çok biriktiği kıdem aralığı % 40.33 ile 11-20 iken, öğretmenlerin en az biriktiği kıdem aralığı % 9 ile 21 yaş sonrasıdır.

Tablo 6 Yönetici ve öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumları

BE alma durumu	n(Yönetici)	n(Öğretmen)
Evet	56	163
Hayır	63	47
Toplam	119	210

Tablo 6'ya göre öğretmenlerin büyük kısmı (%77.61) üniversitede bilgisayar eğitimi almıştır. Okul yöneticilerinin ise sadece % 47.05'i üniversitede bilgisayar eğitimi aldığını bildirmiştir.

Tablo 7 Yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar kursu alma durumları

Bilgisayar Kursu	n(Yönetici)	n(Öğretmen)
Evet	90	95
Hayır	29	115
Toplam	119	210

Tablo 7'ye göre yöneticilerin büyük kısmı (%75.6) bilgisayar kursu almıştır. Öğretmenlerin ise sadece % 45.23'ü bilgisayar kursu almıştır.

Tablo 8 Yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar kullanımı yeterlik durumları

Yeterlik	n(Yönetici)	n(Öğretmen)
Hiç	0	23
Az	51	91
Çok	45	72
Tamamen	23	24
Toplam	119	210

Tablo 7'e göre yöneticilerin bilgisayar kullanım yeterliği konusu incelendiğinde "hiç" şıkkını işaretleyen yokken, öğretmenlerin ise kendini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görmeyenlerin oranı %10.95 olmuştur. Yöneticiler ve öğretmenlerin büyük kısmı kendilerini bilgisayar kullanım

konusunda yeterli görmemektedir. Öğretmenler içinden “az” seçeneğini işaretleyenlerin oranı %43.3 iken, yöneticilerde ise % 42.85 olmuştur.

5.2. BİLGİSAYAR KULLANMAYA YÖNELİK TUTUMLARA İLİŞKİN BULGULAR

Bu kısımda yöneticilerin bilgisayara yönelik tutumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

5.2.1. Yöneticilerin Cinsiyetinin Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetlerine göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 9 Yöneticilerin cinsiyetlerine göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının t-testi sonuçları

		N	\bar{x}	ss	sd	T	P
BTÖ-M	Erkek	82	169.68	23.01	117	2.287	0.024
	Kadın	37	158.97	25.00			
BİD	Erkek	82	46.26	7.10	117	2.942	0.004
	Kadın	37	41.95	8.00			
BK	Erkek	82	64.49	8.90	117	1.317	0.19
	Kadın	37	62.08	9.70			
EÖ	Erkek	82	50.72	8.54	117	1.948	0.054
	Kadın	37	47.30	9.56			

Tablo 9’da görüldüğü gibi yöneticilerin cinsiyetlerine göre tutumları incelendiğinde, erkeklerin BTÖ-M ortalaması ($\bar{x}=169.68$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=158.97$) daha yüksek çıkmıştır. T-testi sonucunda cinsiyete ile bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t=2.287$, $p<.05$). Bu sonuçlara göre bilgisayar

kullanmaya yönelik tutumlar temel alındığında erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık vardır. BİD alt boyutu temel alındığında erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=46.26$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=41.95$) yüksek çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinden kadınlar ile erkekler arasında anlamlı farklılık vardır ($t=2.942$, $p<,05$). Bu sonuçlara göre erkekler ile kadınlar arasında bilgisayara ilgi duyma konusunda anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. BK alt boyutunda göre erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=64.49$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=62.08$) yüksek çıkmıştır. Ancak t-testi sonucuna göre erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=1.317$, $p>,05$). Bilgisayar kaygı düzeyleri konusunda erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. EÖ alt boyutunda göre erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=50.72$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=47.30$) yüksek çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde kadınlar ile erkekler arasında bilgisayarın eğitim öğretim ortamında kullanılmasına yönelik tutumlarında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=1.948$, $p>,05$).

5.2.2. Yöneticilerin Yaşlarının Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda “Scheffe Testi”, sağlanamadığı durumlarda ise “Tamhane's T2 Testi” ile incelenmiştir.

Tablo 10 Yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının ANOVA testi sonuçları

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
BTÖ-M	Gruplar Arası	3704.98	4	926.24		
	Grup İçi	64622.19	114	566.86	1.63	0.17
	Toplam	68327.17	118			
BİD	Gruplar Arası	411.12	4	102.78		
	Grup İçi	6466.03	114	56.71	1.81	0.13
	Toplam	6877.15	118			
BK	Gruplar Arası	454.39	4	113.59		
	Grup İçi	9654.52	114	84.68	1.34	0.25
	Toplam	10108.92	118			
EÖ	Gruplar Arası	518.01	4	129.5		
	Grup İçi	8986.86	114	78.83	1.64	0.16
	Toplam	9504.87	118			

Yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları incelenmiştir. Tablo 10'da görüldüğü gibi yaş ile BTÖ-M arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=1.63$, $p>,05$). Yöneticilerin bilgisayara kullanmaya yönelik tutumları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. BİD alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=1.81$, $p>,05$). Yöneticilerin yaşları ile bilgisayar ilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. BK alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=1.34$, $p>,05$). Yöneticilerin yaşları ile bilgisayar kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. EÖ alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=1.64$, $p>,05$). Yöneticilerin

yaşları ile bilgisayar eğitimi öğrenim ortamında kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

5.2.3. Yöneticilerin Görev Türünün Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin görev türüne göre bilgisayara kullanmaya yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 11 Yöneticilerin görev türlerine göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının t-testi sonuçları

		N	\bar{x}	ss	sd	t	P
BTÖ-M	Müdür	43	161.53	23.12	116	-1.89	0.061
	M. Yardımcısı	75	169.93	23.28			
BİD	Müdür	43	43.09	7.81	116	-2.206	0.029
	M. Yardımcısı	75	46.20	7.09			
BK	Müdür	43	62.33	8.99	116	-1.456	0.148
	M. Yardımcısı	75	64.84	9.04			
EÖ	Müdür	43	48.14	8.67	116	-1.55	0.123
	M. Yardımcısı	75	50.76	8.88			

Tablo 11’de yöneticilerin görev türleri ile tutumları arasında anlamlı farklılık incelenmiştir. Yöneticilerin görev türlerine göre tutumları incelendiğinde, müdürlerin BTÖ-M ortalaması ($\bar{x}=161.53$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=169.93$) daha düşük çıkmıştır. Ancak t-testi sonucunda görev türleri ile bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-1.89$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutumlar temel alındığında müdür ile müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık yoktur. BİD alt boyutu incelendiğinde müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=43.09$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=46.20$) düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinden

müdür ile müdür yardımcılarının arasında anlamlı farklılık vardır ($t=-2.206$, $p<,05$). Bu sonuçlara göre müdürler ile müdür yardımcıları arasında bilgisayara ilgi duyma konusunda anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. BK alt boyutu incelendiğinde müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=62.33$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=64.84$) düşük çıkmıştır. T-testi sonucuna göre müdürler ile müdür yardımcıları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-1.456$, $p>,05$). Bilgisayar kaygı düzeyleri konusunda müdürler ve müdür yardımcıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. EÖ alt boyutu ele alındığında müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=48.14$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=50.76$) düşük çıkmıştır. Ancak t-testi sonucu incelendiğinde müdürler ile müdür yardımcıları arasında bilgisayarın eğitim öğretim ortamında kullanılmasına yönelik tutumlarında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.55$, $p>,05$).

5.2.4. Yöneticilerin Meslek Kıdeminin Bilgisayara Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin mesleki kıdemine göre bilgisayara yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda "Scheffe Testi", sağlanamadığı durumlarda ise "Tamhane's T2 Testi" ile incelenmiştir.

Tablo 12 Yöneticilerin meslek kıdem durumlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
BTÖ-M	Gruplar Arası	6613.56	2	3306.78	6.21	0.03
	Grup İçi	61713.6	116	532.01		
	Toplam	68327.2	118			
BİD	Gruplar Arası	806.67	2	403.33	7.7	0.001
	Grup İçi	6070.48	116	52.33		
	Toplam	6877.15	118			
BK	Gruplar Arası	722.12	2	361.06	4.46	0.014
	Grup İçi	9386.79	116	80.92		
	Toplam	10108.9	118			
EÖ	Gruplar Arası	732.87	2	366.43	4.84	0.01
	Grup İçi	8771.99	116	75.62		
	Toplam	9504.87	118			

Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile tutumları arasındaki ilişki ANOVA testi ile incelenmiş ve Tablo 12’de gösterilmiştir. BTÖ-M ile mesleki kıdem arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. ($F=6.21$, $p<,05$). Yöneticilerin bilgisayara kullanmaya yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla “Scheffe Testi” uygulanmış ve sonuçlar tablo 13’de verilmiştir. BİD alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=7.7$, $p<,05$). Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile bilgisayar ilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla “Scheffe Testi” uygulanmış ve sonuçlar tablo 13’de verilmiştir. BK alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=4.46$, $p<,05$). Yöneticilerin mesleki

kıdemleri ile bilgisayar kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için “Tamhane's T2 Testi” uygulanmış ve sonuçlar tablo 13’de verilmiştir. EÖ alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmüştür ($F=4.84$, $p<.05$). Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık vardır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla “Scheffe Testi” uygulanmış ve sonuçlar tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13 Yöneticilerin meslek kıdem durumlarına göre bilgisayar tutumlarına yönelik oluşan farklılığın kaynağı

		N	\bar{x}	SS	Anlamlı Farklılığın Gözlemlendiği Değişkenler
BTÖ-M	1-10(A)	26	180.38	21.16	
	11-20(B)	48	163.22	21.33	A-B
	21+(C)	45	161.57	25.72	A-C
	Toplam	119	166.35	24.06	
BİD	1-10(A)	26	49.8	6.63	
	11-20(B)	48	43.87	6.97	A-B
	21+(C)	45	43.2	7.81	A-C
	Toplam	119	44.91	7.63	
BK	1-10(A)	26	68.26	6.98	
	11-20(B)	48	63.1	8.90	A-B
	21+(C)	45	61.8	10.03	A-C
	Toplam	119	63.73	9.25	
EÖ	1-10(A)	26	54.34	8.61	
	11-20(B)	48	48.25	7.96	A-B
	21+(C)	45	48.44	9.45	A-C
	Toplam	119	49.65	8.97	

Tablo 13’de tek yönlü varyans analizi sonucunda oluşan farklılıkların kaynağı verilmiştir. BTÖ-M testinde 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında farklılık

bulunmamıştır. BİD alt boyutunda 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında farklılık bulunmamıştır. BK alt boyutunda 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında farklılık bulunmamıştır. EÖ alt boyutunda 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında farklılık bulunmamıştır.

5.2.5. Yöneticilerin Üniversitede Bilgisayar Eğitimi Görme Durumlarına Göre, Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre bilgisayara yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 14 Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutum puanlarının t-testi sonuçları

		n	\bar{x}	ss	sd	t	P
BTÖ-M	Evet	56	168.64	25.34	116	0.777	0.439
	Hayır	62	165.27	21.75			
BİD	Evet	56	46.16	8.7	116	1.516	0.132
	Hayır	62	44.08	6.09			
BK	Evet	56	64.43	9.1	116	0.573	0.568
	Hayır	62	63.47	9.09			
EÖ	Evet	56	50.29	9.26	116	0.558	0.578
	Hayır	62	49.37	8.53			

Tablo 14'te yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumları ile bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık incelenmiştir. Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumları temel alınarak yapılan inceleme sonucunda eğitim aldığını bildirenlerin BTÖ-M ortalaması ($\bar{x}=168.64$), almadığını bildirenlerin ortalamasından ($\bar{x}=165.27$) daha yüksek çıkmıştır. Ancak t-testi sonucunda üniversitede bilgisayar eğitimi alan ve almayanların bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=0.777$, $p>,05$). Bu sonuçlara göre üniversitede bilgisayar eğitimi alan ve almayanların bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık yoktur. BİD alt boyutu incelendiğinde bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=46.16$), almayanların ortalamasından ($\bar{x}=44.08$) yüksek çıkmıştır. Ancak yapılan t-testi sonucunda üniversitede eğitim alan ve almayanlar arasında anlamlı fark görülmemiştir ($t=1.516$, $p>,05$). Bilgisayara ilgi duyma düzeyleri ile üniversitede bilgisayar eğitimi alma arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. BK alt boyutu incelendiğinde üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=64.43$), almayanların ortalamasından ($\bar{x}=63.47$) yüksek çıkmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ve almayanlar arasında

anlamli bir farklılık görülmemiştir ($t=0.573$, $p>,05$). Bilgisayar kaygı düzeyleri konusunda üniversitede bilgisayar eğitimi alan ve almayanlar arasında anlamli bir farklılık yoktur. EÖ alt boyutuna göre üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=50.29$), eğitim almayanların ortalamasından ($\bar{x}=49.37$) yüksek çıkmıştır. Yapılan t-testi sonucu incelendiğinde üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ile almayanlar arasında bilgisayarı öğrenmeye yönelik tutumları arasında anlamli farklılık görülmemiştir ($t=0.558$, $p>,05$).

5.2.6. Yöneticilerin Bilgisayar Kursuna Gitme Durumlarına Göre Bilgisayara Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre bilgisayar kullanmaya yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 15 Yöneticilerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre bilgisayar tutum puanlarının t-testi sonuçları

		N	\bar{x}	ss	sd	t	P
BTÖ-M	Evet	89	167.07	24.7	116	0.157	0.876
	Hayır	29	166.28	19.63			
BİD	Evet	89	45.29	7.86	116	0.569	0.571
	Hayır	29	44.38	6.23			
BK	Evet	89	64.01	9.44	116	0.183	0.855
	Hayır	29	63.66	7.98			
EÖ	Evet	89	49.69	9.28	116	-0.256	0.798
	Hayır	29	50.17	7.54			

Tablo 15'te yöneticilerin üniversitede bilgisayar kursu görme ile bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında anlamli farklılık incelenmiştir. Kurs gören yöneticilerin BTÖ-M ortalaması ($\bar{x}=167.07$), görmeyenlerin ortalamasından ($\bar{x}=166.28$) daha yüksek çıkmıştır. Ancak t-testi kurs gören

ve görmeyenlerin bilgisayar tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=0.157$, $p>,05$). Bu sonuçlara göre kurs gören ve görmeyenlerin bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında farklılık yoktur. BİD alt boyutuna göre kurs görenlerin ortalaması ($\bar{x}=45.29$), görmeyenlerin ortalamasından ($\bar{x}=44.38$) yüksek çıkmıştır. T-testi sonucuna göre kurs gören ve görmeyenlerin arasında anlamlı fark görülmemiştir ($t=0.569$, $p>,05$). Bilgisayara ilgi duyma düzeyleri ile kurs görme arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. BK alt boyutuna göre kurs alanların ortalaması ($\bar{x}=64.01$), almayanların ortalamasından ($\bar{x}=63.66$) yüksek çıkmıştır. Yapılan T-testi sonucuna göre kurs gören ve görmeyenler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=0.183$, $p>,05$). Bilgisayar kaygı düzeyleri konusunda bilgisayar kursu alan ve almayanlar arasında anlamlı bir farklılık yoktur. EÖ alt boyutuna göre kurs görenlerin ortalaması($\bar{x}=49.69$), kurs görmeyenlerin ortalamasından ($\bar{x}=50.17$) düşük çıkmıştır. Yapılan T-testi sonucuna göre kurs alan yöneticiler ile almayanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-0.256$, $p>,05$). Bilgisayar kursu alan ve almayanların eğitim ve öğretimde bilgisayar kullanılmasına yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.2.7. Yöneticilerin Kendilerini Bilgisayar Kullanımı Konusunda Yeterli Görme Durumlarına Göre Bilgisayara Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre bilgisayara kullanmaya yönelik tutumlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda "Scheffe Testi", sağlanamadığı durumlarda ise "Tamhane's T2 Testi" ile incelenmiştir.

Tablo 16 Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumlarına göre bilgisayar kullanamaya yönelik tutum puanlarının ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
BTÖ-M	Gruplar Arası	2678.81	2	1339.4		
	Grup İçi	65648.4	116	565.93	2.36	0.098
	Toplam	68327.2	118			
BİD	Gruplar Arası	901.35	2	450.67		
	Grup İçi	5975.8	116	51.51	8.74	.000
	Toplam	6877.15	118			
BK	Gruplar Arası	85.33	2	42.66		
	Grup İçi	10023.6	116	86.41	0.49	0.61
	Toplam	10108.9	118			
EÖ	Gruplar Arası	199.96	2	99.98		
	Grup İçi	9304.9	116	80.21	1.24	0.29
	Toplam	9504.87	118			

Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayar kullanamaya yönelik tutumları incelenmiştir. Tablo 16'da görüldüğü gibi kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile BTÖ-M arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=2.36$, $p>.05$). BİD alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=8.74$, $p<.05$). Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayar ilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için "Tamhane's T2 Testi" uygulanmış ve sonuçlar tablo 17'de verilmiştir. BK alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı

konusunda yeterli görme düzeyleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0.49$, $p>,05$). Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayar kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. EÖ alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=1.24$, $p>,05$). Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayarın eğitim öğretim ortamında kullanılmasına yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 17 Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeylerine ile bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları arasında oluşan farklılığın kaynağı

		n	\bar{x}	ss	Anlamlı Farklılığın Gözlemlendiği Değişkenler
BİD	Az(A)	51	42.25	5.74	A-C
	Çok(B)	45	45.48	7.13	
	Tamamen(C)	23	49.695	9.74	
	Toplam	119	44.91	7.63	

BİD alt boyutunda " az" cevabı veren grup ile "tamamen" cevabı veren grup arasında farklılık bulunmuştur. "Az" cevabı veren grup ile " çok" cevabı veren grup ve "çok" cevabı veren grup ile "tamamen" cevabını veren grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

5.3. OKUL YÖNETİCİLERİNİN BİLGİSAYARI ÖĞRETİM ORTAMINDA KULLANIMINI YÖNLENDİRME DÜZEYLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci amacı okul yöneticilerinin bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeylerini belirlemektir. Ölçekten alınan toplam puanların aritmetik ortalamalarının yüksek olması, okul yöneticilerinin öğretmenleri

bilgisayarı öğretim ortamında kullanmaya yönlendirme düzeylerinin yüksek olmasını, düşük olması ise bu görevi yerine getirme düzeylerinin düşük olması durumunu göstermektedir.

5.3.1. Yöneticilerin Öğretim Ortamında Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, “Yönetici Görüşü”

Tablo 18 Yöneticilerin eğitim ve öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri

Boyutlar	Madde Sayısı(k)	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	\bar{x}	ss	\bar{x}/k
1.Gelişim ve Değerlendirme	7	7	35	23.77	6.46	3.39
2.Destek	4	4	20	14.81	3.97	3.7
3.Planlama ve Denetim	6	6	30	19.35	5.76	3.22
4.Etik	3	3	15	10.42	3.03	3.47
Toplam	20	20	100	68.37	17.62	3.41

Tablo 18’de görüldüğü gibi yönlendirme düzeylerine ilişkin toplam puanların aritmetik ortalaması 68.37’dir (5 üzerinden 3.41). Tablodan da anlaşılacağı üzere okul yöneticilerinin öğrenim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri yüksek çıkmıştır ($\bar{x}/k > 2.5$). Gelişim ve değerlendirme alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 23.77 (5 üzerinden 3.39) olarak belirlenmiştir. Destek alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 14.81(5 üzerinden 3.7) çıkmıştır. Planlama ve denetim alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 19.35 (5 üzerinden 3.22) bulunmuştur. Etik alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 10.42 (5 üzerinden 3.47) olarak tespit edilmiştir. Bütün alt boyutlar incelendiğinde yönlendirme düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür ($\bar{x}/k > 2.5$). Bu verilerden

yola çıkarak yöneticilerin kendi görüşlerine göre yönlendirme düzeyi açısından “Destek” boyutundaki puanların diğer alt boyutlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. En düşük puan ortalaması “Planlama ve Denetim” boyutu olarak tespit edilmiştir.

5.3.2. Yöneticilerin Öğretim Ortamında Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, “Öğretmen Görüşü”

Tablo 19 Yöneticilerin eğitim ve öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri

Boyutlar	Madde Sayısı(k)	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	\bar{x}	ss	\bar{x}/k
1.Gelişim ve Değerlendirme	5	5	25	13.70	4.62	2.74
2.Destek	4	4	20	11.23	3.93	2.8
3.Planlama ve Denetim	6	6	30	15.53	5.57	2.58
4.Etik	3	3	15	8.63	3.17	2.87
Toplam	18	18	90	49.1	15.87	2.72

Tablo 19’da görüldüğü gibi yönlendirme düzeylerine ilişkin toplam puanların aritmetik ortalaması 49’1dir (5 üzerinden 2.72). Yöneticilerin yönlendirme düzeyi öğretmen görüşüne göre de yüksek bulunmuştur ($\bar{x}/k > 2.5$). Ancak yöneticilerin kendilerini, “öğretmenleri eğitim ve öğretim ortamında bilgisayarı kullanmasını yönlendirme düzeylerini” öğretmenlerin görüşlerine nazaran oldukça iyi görmektedirler. Gelişim ve değerlendirme alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 13.70 (5 üzerinden 2.74) olarak belirlenmiştir. Destek alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 11.23 (5 üzerinden 2.8) çıkmıştır. Planlama ve denetim alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 15.53 (5 üzerinden 2.58) bulunmuştur. Etik alt boyutundaki puanların aritmetik ortalaması 8.63 (5 üzerinden 2.87) olarak

tespit edilmiştir. Alt boyutlara göre de yönlendirme düzeyi yüksek bulunmuştur ($\bar{x}/k > 2.5$). Bu verilerden yola çıkarak yöneticilerin öğretmen görüşlerine göre yönlendirme düzeyi açısından “Etik” boyutundaki puanların diğer alt boyutlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. En düşük puan ortalaması “Planlama ve Denetim” boyutu olarak belirlenmiştir. Yöneticilerin ve öğretmenlerin ortak görüşüne göre planlama ve denetim boyutu diğer boyutlardan daha düşük çıkmıştır.

5.3.3. Yöneticilerin Cinsiyetinin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetlerine göre yöneticilerin bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 20 Yöneticilerin cinsiyetinin öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	Sd	t	p
YD-Ö	Erkek	78	66.51	18.17	110	-1.7	0.09
	Kadın	34	72.64	15.71			
GDÖ	Erkek	78	23.14	6.53	110	-1.58	0.115
	Kadın	34	25.23	6.14			
DÖ	Erkek	78	14.51	4.25	110	-1.21	0.229
	Kadın	34	15.50	3.19			
PDÖ	Erkek	78	18.77	5.94	110	-1.64	0.102
	Kadın	34	20.70	5.14			
EGÖ	Erkek	78	10.09	2.96	110	-1.8	0.073
	Kadın	34	11.21	3.09			

Tablo 20’de görüldüğü gibi yöneticilerin cinsiyetlerine göre yönlendirme düzeyleri incelendiğinde, erkeklerin “Yönlendirme Düzeyleri” ortalaması (\bar{x})

=66.51), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=72.64$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucunda cinsiyete göre yönlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-1.7$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzeyi temel alındığında erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu baz alındığında erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=23.14$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=25.23$) düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinden kadınlar ile erkekler arasında anlamlı farklılık yoktur ($t=-1.58$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre erkekler ile kadınlar arasında, bilgisayarı öğretim ortamında kullanmaya yönlendirme düzeyine ilişkin gelişim alt boyutu konusunda, anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır. Destek alt boyutuna göre erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=14.51$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=15.50$) daha düşük çıkmıştır. Ancak t-testi sonucuna göre erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-1.64$, $p>.05$). Planlama alt boyutuna göre erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=18.77$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=20.70$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde kadınlar ile erkekler arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.64$, $p>.05$). Etik alt boyutuna göre erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=10.09$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=11.21$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde kadınlar ile erkekler arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.8$, $p>.05$).

5.3.4. Yöneticilerin Yaşlarının Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda “Scheffe Testi”, sağlanamadığı durumlarda ise “Tamhane's T2” testi ile incelenmiştir.

Tablo 21 Yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayarı öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
YD-Ö	Gruplar Arası	2174.34	4	543.58		
	Grup İçi	32293.9	107	301.81	1.8	0.13
	Toplam	34468.25	111			
GDÖ	Gruplar Arası	236.157	4	59.03		
	Grup İçi	4403.26	107	41.15	1.43	0.28
	Toplam	4639.41	111			
DÖ	Gruplar Arası	265.11	4	66.27		
	Grup İçi	1489.94	107	13.92	4.76	0.001
	Toplam	1755.06	111			
PDÖ	Gruplar Arası	92.05	4	23.01		
	Grup İçi	3593.65	107	33.58	0.68	0.6
	Toplam	3685.71	111			
EGÖ	Gruplar Arası	76.07	4	19.02		
	Grup İçi	945.35	107	8.83	2.15	0.08
	Toplam	1021.42	111			

Tablo 21'de yöneticilerin yaşlarına göre bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri incelenmiştir. Yöneticilerin yaşları ile yönlendirme düzeyleri arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=1.8$, $p>,05$). Yöneticilerin bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=1.43$, $p>,05$). Yöneticilerin yaşları ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanımını konusundaki gelişim faaliyetleri arasında anlamlı bir

farklılık görülmemiştir. Destek alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=4.76$, $p<,05$). Yöneticilerin yaşları ile bilgisayar öğretimi ortamında kullanımı konusundaki destek faaliyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için “Tamhane's T2 Testi” uygulanmış ve sonuçlar tablo 22’de verilmiştir. Planlama alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.68$, $p>,05$). Yöneticilerin yaşları ile bilgisayar öğretimi ortamında kullanımı konusundaki planlama faaliyetleri konusunda anlamlı farklılık görülmemiştir. Etik alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=2.15$, $p>,05$). Yöneticilerin yaşları ile bilgisayar öğretimi ortamında kullanımı konusundaki etik faaliyetleri konusunda anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 22 Yöneticilerin yaşlarının öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeylerine ilişkin farklılığın kaynağı.

	n	\bar{x}	ss	Anlamlı Farklılığın Gözlemlendiği Değişkenler
26-30(A)	11	11.64	2.29	
31-35(B)	24	13.62	4.22	
DÖ 36-41(C)	21	16.24	3.70	A-C
42-47(D)	26	16.5	2.28	A-D
48+(E)	30	14.47	4.64	
Toplam	112	14.81	3.98	

Tablo 22’de tek yönlü varyans analizi sonucunda oluşan farklılıkların kaynağı verilmiştir. Destek alt boyutunda 26-30 yaşları arasında bulunan grup ile 36-41 yaşları arasında bulunan grup, 26-30 yaşları arasında bulunan

grup ile 42-47 yaşları arasında bulunan gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer gruplar arasında farklılık tespit edilememiştir.

5.3.5. Yöneticilerin Görev Türünün Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin görev türüne göre yöneticilerin bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 23 Yöneticilerin görev türünün öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	Sd	t	P
YD-Ö	Müdür	37	67.86	17.93	110	-0.21	0.83
	M. Yardımcı	75	68.62	17.58			
GDÖ	Müdür	37	23.91	6.59	110	0.16	0.87
	M. Yardımcı	75	23.70	6.44			
DÖ	Müdür	37	15.00	4.12	110	0.35	0.73
	M. Yardımcı	75	14.72	3.92			
PDÖ	Müdür	37	18.56	5.73	110	-1.02	0.31
	M. Yardımcı	75	19.74	5.77			
EGÖ	Müdür	37	10.37	2.8	110	-0.12	0.9
	M. Yardımcı	75	10.45	3.15			

Tablo 23’de görüldüğü gibi yöneticilerin görev türleri ile bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri arasındaki farklılık incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda müdürlerin “Yönlendirme Düzeyleri” ortalaması ($\bar{x}=67.86$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=68.62$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde görev türleri ile yönlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-0.21$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzeyi temel alındığında müdürler ve

müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu baz alındığında müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=23.91$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=23.70$) daha yüksek çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinden müdürler ile müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık yoktur ($t=0.16$, $p>,05$). Bu sonuçlara göre müdürler ile müdür yardımcıları arasında, öğretmenleri bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri ilişkin gelişim alt boyutu konusunda, anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır. Destek alt boyutu göre müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=15.00$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=14.72$) daha yüksek çıkmıştır. Ancak T-testi sonucuna göre müdürler ve müdür yardımcıları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=0.35$, $p>,05$). Planlama alt boyutuna göre müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=18.56$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=19.74$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde müdürler ile müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.02$, $p>,05$). Etik alt boyutuna göre müdürlerin ortalaması ($\bar{x}=10.37$), müdür yardımcılarının ortalamasından ($\bar{x}=10.45$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde müdürler ile müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-0.12$, $p>,05$).

5.3.6. Yöneticilerin Meslek Kıdemine Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin mesleki kıdemine göre yöneticilerin bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda “Scheffe Testi”, sağlanamadığı durumlarda ise “Tamhane's T2 Testi” ile incelenmiştir.

Tablo 24 Yöneticilerin meslek kıdeminin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
YD-Ö	Gruplar Arası	2164.38	2	1082.19		
	Grup İçi	32303.86	109	296.36	3.65	0.03
	Toplam	34468.25	111			
GDÖ	Gruplar Arası	244.41	2	122.206		
	Grup İçi	4395.007	109	40.32	3.03	0.052
	Toplam	4639.42	111			
DÖ	Gruplar Arası	233.95	2	116.98		
	Grup İçi	1521.11	109	13.95	8.38	0.00
	Toplam	1755.06	111			
PDÖ	Gruplar Arası	133.67	2	66.836		
	Grup İçi	3552.04	109	32.587	2.05	0.13
	Toplam	3685.71	111			
EGÖ	Gruplar Arası	39.57	2	19.78		
	Grup İçi	981.86	109	9.01	2.2	0.12
	Toplam	1021.43	111			

Yöneticilerin mesleki kıdemlerine göre bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri Tablo 24'te incelenmiştir. Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile yönlendirme düzeyleri arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($F=3.65$, $p<.05$). Yöneticilerin öğretmenleri, bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için "Tamhane's T2 Testi"

uygulanmış ve sonuçlar tablo 25'te verilmiştir. Gelişim alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=3.03$, $p>,05$). Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki gelişim faaliyetleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Destek alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=8.38$, $p<,05$). Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki destek faaliyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla "Scheffe Testi" uygulanmış ve sonuçlar tablo 25'te verilmiştir. Planlama alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=2.05$, $p>,05$). Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki planlama faaliyetlerinde anlamlı farklılık görülmemiştir. Etik alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=2.2$, $p>,05$). Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki etik faaliyetleri karşılaştırıldığında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 25 Yöneticilerin meslek kademelerinin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeylerine ilişkin farklılığın kaynağı

		n	\bar{x}	ss	Anlamlı Farklılığın Gözlemlendiği Değişkenler
YD-Ö	1-10(A)	26	60.65	14.31	A-C
	11-20(B)	45	69.47	16.01	
	21+(C)	41	72.07	19.94	
	Toplam	112	68.37	17.62	
DÖ	1-10(A)	26	12.23	3.15	A-B A-C
	11-20(B)	45	15.89	3.40	
	21+(C)	41	15.27	4.37	
	Toplam	112	14.81	3.98	

Tablo 25'te ANOVA testi sonucunda oluşan farklılıkların kaynağı verilmiştir. Yönlendirme düzeyine ilişkin ölçekte 1-10 yıl kıdem grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılı grupları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. 11-20 kıdem yılı grubu ile 21 ve sonrası kıdem yılı grupları ve 1-10 kıdem yılı ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılı grupları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Destek alt boyutunda ise 1-10 kıdem yılı grubu ile 11-20 kıdem yılı grubu ve 1-10 kıdem yılı grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılı grubu arasında anlamlı farklılık görülmüştür. 11-20 kıdem yılı grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılı grubu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

5.3.7. Yöneticilerin Üniversitede Bilgisayar Eğitimi Görme Durumlarına Göre Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 26 Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	sd	t	p																																												
YD-Ö	Evet	51	65.62	16.2	110	-1.518	0.132																																												
	Hayır	61	70.67	18.54				GDÖ	Evet	51	22.66	6.09	110	-1.675	0.097	Hayır	61	24.70	6.66	DÖ	Evet	51	14.60	3.88	110	-0.496	0.621	Hayır	61	14.98	4.07	PDÖ	Evet	51	18.27	5.28	110	-1.837	0.069	Hayır	61	20.26	6.03	EGÖ	Evet	51	10.07	2.86	110	-1.118	0.266
GDÖ	Evet	51	22.66	6.09	110	-1.675	0.097																																												
	Hayır	61	24.70	6.66				DÖ	Evet	51	14.60	3.88	110	-0.496	0.621	Hayır	61	14.98	4.07	PDÖ	Evet	51	18.27	5.28	110	-1.837	0.069	Hayır	61	20.26	6.03	EGÖ	Evet	51	10.07	2.86	110	-1.118	0.266	Hayır	61	10.72	3.16								
DÖ	Evet	51	14.60	3.88	110	-0.496	0.621																																												
	Hayır	61	14.98	4.07				PDÖ	Evet	51	18.27	5.28	110	-1.837	0.069	Hayır	61	20.26	6.03	EGÖ	Evet	51	10.07	2.86	110	-1.118	0.266	Hayır	61	10.72	3.16																				
PDÖ	Evet	51	18.27	5.28	110	-1.837	0.069																																												
	Hayır	61	20.26	6.03				EGÖ	Evet	51	10.07	2.86	110	-1.118	0.266	Hayır	61	10.72	3.16																																
EGÖ	Evet	51	10.07	2.86	110	-1.118	0.266																																												
	Hayır	61	10.72	3.16																																															

Tablo 26’da görüldüğü gibi yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi almış olma durumları ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanmaya yönlendirme düzeyine ilişkin bulgular verilmiştir. Tabloya göre üniversitede bilgisayar eğitimi alanların “Yönlendirme Düzeyleri” ortalaması ($\bar{x}=65.62$), bilgisayar eğitimi almayanların “Yönlendirme Düzeyi” ortalamasından ($\bar{x}=70.67$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucunda eğitim alma durumuna göre incelendiğinde, yönlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-1.518$, $p>,05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzeyi temel alındığında üniversitede bilgisayar eğitimi alan ve almayanlar arasında anlamlı farklılık yoktur. Gelişim alt boyutuna göre ise üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=22.66$), bilgisayar eğitimi almayanların ortalamasından ($\bar{x}=24.70$) düşük çıkmıştır. Bu veriler ışığında yapılan t-testi sonucu incelendiğinden üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ile almayanlar arasında anlamlı farklılık yoktur ($t=-1.675$, $p>,05$). Destek alt boyutuna göre üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=14.60$), bilgisayar eğitimi almayanların ortalamasından ($\bar{x}=14.98$) daha düşük çıkmıştır. Ancak t-testi sonucuna göre üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ile aşmayanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-0.496$, $p>,05$). Planlama alt boyutuna göre üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=5.28$), üniversitede bilgisayar eğitimi almayanların ortalamasından ($\bar{x}=6.03$) daha düşük çıkmıştır. Ancak yapılan t-testi sonucu incelendiğinde üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ile almayanlar arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.837$, $p>,05$). Etik alt boyutuna göre ise üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ortalaması ($\bar{x}=10.07$), bilgisayar eğitimi almayanların ortalamasından ($\bar{x}=10.72$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ile almayanlar arasında yönlendirme düzeyleri açısından anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.118$, $p>,05$).

5.3.8. Yöneticilerin Bilgisayar Kursuna Gitme Durumlarına Göre Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin bilgisayar kursu görme durumlarına göre bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 27 Yöneticilerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	sd	t	p
YD-Ö	Evet	85	64.74	16.96	110	-4.145	0.00
	Hayır	27	79.81	14.72			
GDÖ	Evet	85	22.64	6.21	110	-3.477	0.01
	Hayır	27	27.37	5.98			
DÖ	Evet	85	14.01	4.05	110	-4.033	0.00
	Hayır	27	17.33	2.36			
PDÖ	Evet	85	18.12	5.51	110	-4.353	0.00
	Hayır	27	23.26	4.77			
EGÖ	Evet	85	9.98	3.02	110	-2.89	0.05
	Hayır	27	11.85	2.65			

Tablo 27’de yöneticilerin bilgisayar kursu görme ile bilgisayarı öğretim ortamında kullanmaya yönlendirme düzeyine ilişkin bulgular verilmiştir. Bilgisayar kursu görenlerin “Yönlendirme Düzeyleri” ortalaması ($\bar{x}=64.74$), bilgisayar kursu görmeyenlerin “Yönlendirme Düzeyi” ortalamasından ($\bar{x}=79.81$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucunda bilgisayar kursu görenler ile görmeyenler arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t=-4.145$, $p<.05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzeyi temel alındığında bilgisayar kursu görenler ile görmeyenler arasında anlamlı farklılık vardır. Gelişim alt boyutuna göre bilgisayar kursu alanların ortalaması ($\bar{x}=22.64$), bilgisayar

kursu almayanların ortalamasından ($\bar{x}=27.37$) düşük çıkmıştır. Yapılan t-testi sonucunda bilgisayar kursu görenler ile görmeyenler arasında anlamlı farklılık vardır ($t=-3.477$, $p<,05$). Destek alt boyutuna göre bilgisayar kursu alanların ortalaması ($\bar{x}=14.01$), bilgisayar kursu almayanların ortalamasından ($\bar{x}=17.33$) daha düşük çıkmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre bilgisayar kursu alanlar ile almayanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t=-4.033$, $p<,05$). Planlama alt boyutuna göre bilgisayar kursu alanların ortalaması ($\bar{x}=18.12$), bilgisayar kursu almayanların ortalamasından ($\bar{x}=23.26$) daha düşük çıkmıştır. Ancak yapılan t-testi sonucunda bilgisayar kursu alanlar ile almayanlar arasında anlamlı farklılık görülmüştür ($t=-4.353$, $p<,05$). Etik alt boyutuna göre bilgisayar kursu görenlerin ortalaması ($X=9.98$), bilgisayar kursu görmeyenlerin ortalamasından ($\bar{x}=11.85$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu bilgisayar kursu görenler ile görmeyenler arasında öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri açısından anlamlı farklılık görülmüştür ($t=-2.89$, $p<,05$).

5.3.9. Yöneticilerin Kendilerini Bilgisayar Kullanımı Konusunda Yeterli Görme Durumlarına Göre Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerine İlişkin Bulgular, Yönetici Görüşü

Araştırmaya katılan yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre bilgisayarı öğretim ortamında kullanmasına yönelik yönlendirme düzeylerini gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda "Scheffe Testi", sağlanmadığı durumlarda ise "Tamhane's T2 Testi" ile incelenmiştir.

Tablo 28 Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
YD-Ö	Gruplar Arası	490.24	3	163.41	0.52	0.67
	Grup İçi	33978.01	108	314.61		
	Toplam	34468.25	111			
GDÖ	Gruplar Arası	39.46	3	13.15	0.31	0.82
	Grup İçi	4599.95	108	42.59		
	Toplam	4639.42	111			
DÖ	Gruplar Arası	40.33	3	13.44	0.85	0.47
	Grup İçi	1714.73	108	15.88		
	Toplam	1755.06	111			
PDÖ	Gruplar Arası	91.34	3	30.45	0.91	0.44
	Grup İçi	3594.38	108	33.28		
	Toplam	3685.71	111			
EGÖ	Gruplar Arası	8.59	3	2.86	0.3	0.82
	Grup İçi	1012.83	108	9.38		
	Toplam	1021.43	111			

Tablo 28’de yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları ile bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri incelenmiştir. Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları ile yönlendirme düzeyleri arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=0.52$, $p>.05$). Yöneticilerin bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri ile kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli

görme durumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0.31$, $p>,05$). Bu bağlamda yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları ile bilgisayarlı öğretim ortamında kullanımı konusundaki yönlendirme düzeyleri alt boyutu olan gelişim faaliyetleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Destek alt boyutu ele alındığında yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları ile bilgisayarlı öğretim ortamında kullanımı konusundaki yönlendirme düzeyleri alt boyutu olan destek faaliyetleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0.85$, $p>,05$). Planlama alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.91$, $p>,05$). Son olarak yapılan etik alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme durumları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.3$, $p>,05$).

5.3.10. Öğretmenlerin Cinsiyetinin, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyleri Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetine göre yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımı konusunda yönlendirme düzeyleri algısını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 29 Öğretmenlerin cinsiyetinin, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyleri algısı t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	sd	t	p
YD-Ö	Erkek	99	48.27	15.57	208	-0.721	0.472
	Kadın	111	49.86	16.17			
GDÖ	Erkek	99	13.54	4.54	208	-0.486	0.627
	Kadın	111	13.85	4.71			
DÖ	Erkek	99	11.07	3.99	208	-0.565	0.573
	Kadın	111	11.38	3.9			
PDÖ	Erkek	99	15.12	5.35	208	-1.023	0.308
	Kadın	111	15.91	5.77			
EGÖ	Erkek	99	8.55	3.18	208	-0.399	0.691
	Kadın	111	8.72	3.18			

Tablo 29’da görüldüğü gibi öğretmen algısına göre öğretmenlerin cinsiyetlerinin yöneticilerin yönlendirme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, erkeklerin “Yönlendirme Düzey algısı” ortalaması ($\bar{x}=48.27$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=49.86$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucunda cinsiyete göre yönlendirme düzeyleri algıları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-0.721$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzey algısı temel alındığında erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu baz alındığında erkeklerin algısının ortalaması ($\bar{x}=13.54$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=13.85$) düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinden kadınlar ile erkeklerin algısı arasında anlamlı farklılık yoktur ($t=-0.486$, $p>.05$). Bu sonuçlara göre erkekler ile kadınların algısı arasında, yöneticilerin bilgisayarı öğretim ortamında kullanmaya yönlendirme düzeyine ilişkin gelişim alt boyutu konusunda, anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır. Destek alt boyutuna göre erkeklerin algısının ortalaması ($\bar{x}=11.07$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=11.38$) daha düşük çıkmıştır. Ancak T-testi

sonucuna göre erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-0.565$, $p>,05$). Planlama alt boyutuna göre erkeklerin algısının ortalaması ($\bar{x}=15.12$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=15.91$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde kadınlar ile erkeklerin algıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-1.023$, $p>,05$). Etik alt boyutuna göre erkeklerin algısının ortalaması ($\bar{x}=8.55$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=8.72$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde kadınlar ile erkeklerin algıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-0.399$, $p>,05$).

5.3.11. Öğretmenlerin Yaşlarının, Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre yöneticilerin bilgisayarlı öğretim ortamında kullanma konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin algılarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda "Scheffe Testi", sağlanamadığı durumlarda ise "Tamhane's T2 Testi" ile incelenmiştir.

Tablo 30 Öğretmenlerin yaşlarının, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
YD-Ö	Gruplar Arası	850.24	5	170.05		
	Grup İçi	51802.24	204	253.93	0.67	0.65
	Toplam	52652.48	209			
GDÖ	Gruplar Arası	87.15	5	17.43		
	Grup İçi	4380.94	204	21.47	0.81	0.54
	Toplam	4468.1	209			
DÖ	Gruplar Arası	58.3	5	11.66		
	Grup İçi	3177.26	204	15.57	0.75	0.59
	Toplam	3235.57	209			
PDÖ	Gruplar Arası	113.97	5	22.79		
	Grup İçi	6388.23	204	31.31	0.73	0.6
	Toplam	6502.19	209			
EGÖ	Gruplar Arası	29.18	5	5.84		
	Grup İçi	2077.31	204	10.18	0.57	0.72
	Toplam	2106.49	209			

Tablo 30' da öğretmenlerin yaşlarına göre yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri algısı incelenmiştir. Öğretmenlerin yaşları ile yönlendirme düzeyleri algısı arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=0.67$, $p>.05$). Yöneticilerin öğretmenleri, bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri algısı ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu ile öğretmenlerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık

bulunmamıştır ($F=0.81$, $p>,05$). Öğretmenlerin yaşları ile yöneticilerin öğretmenleri, bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki gelişim faaliyetleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Destek alt boyutu ile öğretmenlerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0.75$, $p>,05$). Planlama alt boyutu ile öğretmenlerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.73$, $p>,05$). Öğretmenlerin yaşları ile yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki planlama faaliyetleri konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı farklılık görülmemiştir. Etik alt boyutu ile öğretmenlerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.57$, $p>,05$). Öğretmenlerin yaşları ile yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki etik faaliyetleri konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı farklılık görülmemiştir.

5.3.12. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemine, Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemine göre yöneticilerin bilgisayarı öğretim ortamında kullanma konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin algılarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda “Scheffe Testi”, sağlanmadığı durumlarda ise “Tamhane's T2 Testi” ile incelenmiştir.

Tablo 31 Öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
YD-Ö	Gruplar Arası	378.38	2	189.19	0.75	0.47
	Grup İçi	52274.09	207	252.53		
	Toplam	52652.48	209			
GDÖ	Gruplar Arası	86.92	2	43.46	2.05	0.13
	Grup İçi	4381.18	207	21.16		
	Toplam	4468.1	209			
DÖ	Gruplar Arası	82.46	2	41.23	2.71	0.07
	Grup İçi	3153.11	207	15.23		
	Toplam	3235.57	209			
PDÖ	Gruplar Arası	7.9	2	3.95	0.12	0.88
	Grup İçi	6494.29	207	31.37		
	Toplam	6502.19	209			
EGÖ	Gruplar Arası	0.94	2	0.47	0.05	0.95
	Grup İçi	2105.56	207	10.17		
	Toplam	2106.49	209			

Tablo 31’de öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre yöneticilerin bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri algısı incelenmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yönlendirme düzeyleri algısı arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=0.75$, $p>,05$). Gelişim alt boyutu ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=2.05$, $p>,05$). Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yöneticilerin öğretmenleri, bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki gelişim faaliyetlerini yönlendirme düzeyleri arasında anlamlı bir

farklılık görülmemiştir. Destek alt boyutu ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=2.71$, $p>.05$). Planlama alt boyutu ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.12$, $p>.05$). Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yöneticilerin öğretmenleri bilgisayar öğretimi ortamında kullanımı konusundaki planlama faaliyetleri konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı farklılık görülmemiştir. Etik alt boyutu ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.05$, $p>.05$). Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yöneticilerin öğretmenleri bilgisayar öğretimi ortamında kullanımı konusundaki etik faaliyetleri konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı farklılık görülmemiştir.

5.3.13. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Eğitimi Görme Durumlarına göre, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre yöneticilerin bilgisayar öğretimi ortamında kullanma konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin algılarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 32 Öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	sd	t	p
YD-Ö	Evet	163	48.91	15.92	208	-0.342	0.733
	Hayır	47	49.81	15.87			
GDÖ	Evet	163	13.60	4.55	208	-0.576	0.566
	Hayır	47	14.04	4.89			
DÖ	Evet	163	11.26	3.99	208	0.167	0.868
	Hayır	47	11.15	3.75			
PDÖ	Evet	163	15.46	5.62	208	-0.376	0.707
	Hayır	47	15.81	5.48			
EGÖ	Evet	163	8.59	3.21	208	-0.417	0.677
	Hayır	47	8.81	3.09			

Tablo 32’de öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre yöneticilerin bilgisayarın öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri arasındaki farklılık incelenmiştir. Görüldüğü gibi öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre yöneticilerin yönlendirme düzeyleri incelendiğinde, bilgisayar eğitimi alanların “Yönlendirme Düzey Algısı” ortalaması ($\bar{x}=48.91$), almayanların ortalamasından ($\bar{x}=49.81$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucunda üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ile almayanlar arasında yönlendirme düzeyleri algıları bakımından anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=-0.342$, $p>,05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzey algısı temel alındığında üniversitede bilgisayar eğitimi alanların ve almayanların arasında anlamlı farklılık yoktur. Gelişim alt boyutu temel alındığında üniversitede bilgisayar eğitimi alanların algısının ortalaması ($\bar{x}=13.60$), bilgisayar eğitimi almayanların algısının ortalamasından ($\bar{x}=14.04$) düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde üniversitede eğitim alan ile almayanların algıları arasında anlamlı farklılık yoktur ($t=-0.576$, $p>,05$). Destek alt boyutuna göre

üniversitede bilgisayar eğitimi alanların algısının ortalaması ($\bar{x}=11.26$), bilgisayar eğitimi almayanların algılarının ortalamasından ($\bar{x}=11.15$) daha yüksek çıkmıştır. Ancak t-testi sonucuna göre üniversitede eğitim alanlar ile almayanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($t=0.167$, $p>.05$). Planlama alt boyutuna göre üniversitede eğitim görenlerin algısının ortalaması ($\bar{x}=15.46$), görmeyenlerin algısının ortalamasından ($\bar{x}=15.81$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde üniversitede bilgisayar eğitimi alanlar ve almayanların algıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-0.376$, $p>.05$). Etik alt boyutuna göre bilgisayar eğitimi alanların algısının ortalaması ($\bar{x}=8.59$), bilgisayar eğitimi almayanların algısının ortalamasından ($\bar{x}=8.81$) daha düşük çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde bilgisayar eğitimi alanlar ile almayanların algıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=-0.417$, $p>.05$).

5.3.14. Öğretmenlerin Bilgisayar Kursuna Gitme Durumlarına Göre, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre yöneticilerin bilgisayarı öğretim ortamında kullanma konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin algılarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler t-testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 33 Öğretmenlerin bilgisayar kursuna gitme durumlarına göre, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı t-testi sonucu

		n	\bar{x}	ss	sd	t	p
YD-Ö	Evet	95	52.02	15.48	208	2.445	0.02
	Hayır	115	46.70	15.86			
GDÖ	Evet	95	14.73	4.48	208	2.978	0.00
	Hayır	115	12.85	4.59			
DÖ	Evet	95	11.86	3.68	208	2.126	0.04
	Hayır	115	10.71	4.08			
PDÖ	Evet	95	16.25	5.75	208	1.695	0.09
	Hayır	115	14.95	5.38			
EGÖ	Evet	95	9.18	3.02	208	2.266	0.02
	Hayır	115	8.19	3.24			

Tablo 33'de öğretmenlerin bilgisayar kursu görme durumlarına göre yöneticilerin bilgisayarın öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri algıları arasındaki farklılık incelenmiştir. Bilgisayar kursu gören öğretmenlerin "Yönlendirme Düzey algısı" ortalaması ($\bar{x}=52.02$), bilgisayar kursu görmeyenlerin ortalamasından ($\bar{x}=46.70$) daha yüksek çıkmıştır. T-testi sonucunda bilgisayar kursu görenler ile görmeyenlerin algıları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t=2.445$, $p<.05$). Bu sonuçlara göre yönlendirme düzey algısı temel alındığında bilgisayar kursu gören öğretmenler ile görmeyen öğretmenlerin algıları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Gelişim alt boyutu temel alındığında bilgisayar kursu görenlerin algılarının ortalaması ($\bar{x}=14.73$), bilgisayar kursu görmeyenlerin algısının ortalamasından ($\bar{x}=12.85$) daha yüksek çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinden bilgisayar kursu görenler ile görmeyenler algıları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=2.978$, $p<.05$). Destek alt boyutuna göre bilgisayar kursu gören öğretmenlerin algısının ortalaması ($\bar{x}=11.86$),

bilgisayar kursu görmeyen öğretmenleri algılarının ortalamasından ($\bar{x}=10.71$) daha yüksek çıkmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre bilgisayar kursu gören öğretmenler ile görmeyen öğretmenlerin algıları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($t=2.126$, $p<,05$). Planlama alt boyutuna göre bilgisayar kursu görenlerin algısının ortalaması ($\bar{x}=16.25$), görmeyenlerin algısının ortalamasından ($\bar{x}=14.95$) daha yüksek çıkmıştır. Ancak yapılan t-testi sonucu incelendiğinde kurs görenler ile algıları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=1.695$, $p>,05$). Son olarak etik alt boyutuna göre bilgisayar kursu görenlerin algısının ortalaması ($\bar{x}=9.18$), bilgisayar kursu almayanların algısının ortalamasından ($\bar{x}=8.19$) daha yüksek çıkmıştır. T-testi sonucu incelendiğinde bilgisayar kursu görenler ile görmeyenlerin algıları arasında anlamlı farklılık görülmüştür ($t=2.266$, $p<,05$).

5.3.15. Öğretmenlerin Kendilerini Bilgisayar Kullanımı Konusunda Yeterli Görme Durumlarına Göre, Yöneticilerin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyi Algısına İlişkin Bulgular, Öğretmen Görüşü

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre yöneticilerin bilgisayar ortamında kullanma konusunda yönlendirme düzeylerine ilişkin algılarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir. Tablodaki veriler ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Farklılığın kaynağı homojenlik sağlandığı durumlarda “Scheffe Testi”, sağlanamadığı durumlarda ise “Tamhane's T2 Testi” ile incelenmiştir.

Tablo 34 Öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlarına göre, yöneticilerin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ANOVA testi sonucu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
YD-Ö	Gruplar Arası	214.78	3	71.59	0.28	0.84
	Grup İçi	52437.7	206	254.55		
	Toplam	52652.48	209			
GDÖ	Gruplar Arası	60.56	3	20.18	0.94	0.42
	Grup İçi	4407.54	206	21.4		
	Toplam	4468.1	209			
DÖ	Gruplar Arası	33.76	3	11.25	0.72	0.54
	Grup İçi	3201.81	206	15.54		
	Toplam	3235.57	209			
PDÖ	Gruplar Arası	19.19	3	6.39	0.2	0.89
	Grup İçi	6483.01	206	31.47		
	Toplam	6502.19	209			
EGÖ	Gruplar Arası	3.16	3	1.05	0.1	0.96
	Grup İçi	2103.33	206	10.21		
	Toplam	2106.49	209			

Tablo 34'te öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları ile yöneticilerin bilgisayar öğretim faaliyetlerinde kullanımını yönlendirme düzeyleri algısı incelenmiştir. Öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme ile yönlendirme düzeyleri algısı arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=0.28$, $p>,05$). Gelişim alt boyutu ile öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları arasında

yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0.94$, $p>,05$). Destek alt boyutu ile öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0.72$, $p>,05$). Planlama alt boyutu ile öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumlar arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.2$, $p>,05$). Etik alt boyutu ile öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.1$, $p>,05$). Öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları ile yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarı öğretim ortamında kullanımı konusundaki etik faaliyetleri yönlendirme düzeylerine ilişkin anlamlı farklılık görülmemiştir.

BÖLÜM VI

6. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Dünyadaki bilim ve teknoloji alanındaki değişimler gün geçtikçe baş döndürücü bir hal almaktadır. Çağdan uzak kalmamak ve çağa ayak uydurabilmek adına bu ilerlemeleri yakalamak, bu gelişimler ile paralel bir pozisyon almak, geleceğin çocuklarını yetiştirecek olan eğitim kurumlarını bu gerçeğe göre yeniden düzenlemek gerekmektedir.

Bilgisayarın eğitim kurumlarında işlevsel hale getirilmesi için, onu yönlendirecek olan yöneticilerin bilgisayara yönelik olumlu tutum sahibi olması gerektiği söylenmektedir. Ayrıca yöneticilerin bir teknoloji lideri olarak, okullarda bilgisayarın öğretim ortamında sağlıklı bir şekilde kullanılması adına, öğretmenleri yönlendirmeleri ve rehberlik etmeleri gerekmektedir.

Bu araştırmayla, ülkemizde de hızla yayılmaya başlayan ve popülerliği her geçen gün artan bilgisayarın, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki eğitim kurumlarında görev yapan yöneticilerin bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumlarını incelemek ve yöneticilerin öğretmenleri, bilgisayarı öğretim ortamında kullanma konusunda yönlendirme düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır.

İstanbul İlinde bulunan Bakırköy, Bahçelievler ve Küçükçekmece ilçelerinde görev yapan 119 yönetici ve 210 öğretmen ankete katılmıştır. Anketin sonunda yöneticilerin bilgisayar öğrenmeye karşı tutumları ve öğretmenleri bilgisayarı öğretim ortamında kullanılmaları konusunda yönlendirme düzeyleri; cinsiyet, yaş, görev türü, kıdem yılı, üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumu, bilgisayar kursu görme durumu ve bilgisayar kullanımı konusunda kendilerini yeterli görme durumu gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmesi yapılmıştır. Öğretmenler ise; okul yöneticilerinin öğretmeni bilgisayarı öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri algısı; cinsiyet, yaş, kıdem yılı, üniversitede bilgisayar

eğitimi görme durumu, bilgisayar kursu görme durumu ve bilgisayar kullanımında kendini yeterli görme durumu gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonunda; cinsiyet, görev türü, üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumu ve bilgisayar kursu görme durumu alanlarında t-testi analizi yapılmıştır. Yaş, kıdem yılı, bilgisayar kullanımında yeterli görme alanlarında tek yönlü varyans analizi (ANOVA Testi) yapılmıştır.

6.1.1. Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumlarına İlişkin Sonuçlar

Yapılan analiz ile aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Okul yöneticilerinin bilgisayara yönelik tutumlarının aritmetik ortalamasının yüksek olması nedeniyle, yöneticilerin bilgisayar renmeye yönelik tutumlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca yapılan araştırmaya göre erkeklerin tutum puanları kadınların tutum puanlarından yüksek çıkmıştır.

Okul yöneticilerinin bilgisayar renmeye yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre sonuçları ele alındığında erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Erkeklerin tutum puanları ortalaması kadınların tutum puanları ortalamasından yüksek çıkmıştır. Ayrıca tutum alt boyutları olan bilgisayara karşı ilgi duyma ve bilgisayarı eğitim üretim ortamında kullanmaya yönelik tutumlar konusunda da cinsiyet faktörüne göre anlamlı farklılık görüldüğü tespit edilmiştir. Bilgisayara ilgi ve bilgisayarın eğitim üretim faaliyetlerinde kullanılmasına yönelik tutum konusunda da erkeklerin ortalama puanları daha yüksek çıkmıştır. Erkeklerin bilgisayar kaygısı da kadınlardan yüksek çıkmıştır. Ancak bilgisayar tutum alt boyutu olan bilgisayar kaygı düzeyleri konusunda cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 8).

Bu araştırma sonuçlarının Aksoy (1989), Pala (2006), Aydoğdu, zcan, ve Ergin (2008)'nin yaptıkları çalışmalara paralel olduğu görülmüştür. Broos, 2005, tarafından yapılan araştırmada cinsiyete ve bilgisayar kullanım deneyimine yönelik bilgisayar tutumu ve kaygısı incelemiş, cinsiyet faktörü

ele alındığında tutumun ve kaygının değiştiği bulunmuştur. Erkeklerin bilgisayara yönelik tutumlarının daha olumlu ve kaygı düzeylerinin daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Azan ve diğerleri (2000), tarafından yapılan çalışmada, Malezya'daki Kebangsaan niversitesi ğrencilerinin cinsiyet faktörüne göre bilgisayar okuryazarlık düzeyleri ele alınmıştır. Yapılan çalışmada erkek öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum puanı kızların bilgisayara yönelik tutumlarına göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca erkek öğrencilerin bilgisayar başında karşılaştıkları sorunlar kızların karşılaştıkları sorunlara göre daha iyi çözebildikleri görülmüştür. Bu farklarla bilgisayar tutumlarının cinsiyet faktörü ile bağlantılı olarak değiştiği görülmektedir.

Bilgisayar tutum leği ile yöneticilerin yaşları arasında incelenen farklılıkta; yöneticilerin yaşları yükseldikçe bilgisayara yönelik tutum ortalamaları, bilgisayar ilgi düzeyleri ve bilgisayar kaygı düzeyleri düşmektedir. Yöneticilerin bilgisayarı öğrenmeye yönelik tutumları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bilgisayar tutum alt boyutları olan bilgisayar ilgi düzeyi, bilgisayar kaygı düzeyi ve bilgisayarı eğitim ğretim ortamında kullanmaya yönelik tutumları konusunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 9).

Bu verilerin Kassim ve Tahir (2000), stndağ (2001), Gerçek ve diğerleri (2006) ve akallı'nın (2008) ortaya koyduğu verilerle paralel olduğu görülmüştür. 2007 yılında evik ve Baloğlu yaptıkları araştırmada okul yöneticilerinin bilgisayar kaygısını çeşitli değişkenler açısından incelemişlerdir. Yapılan araştırma sonucunda okul yöneticilerinin yüksek olmamakla birlikte bilgisayar kaygısının var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada yöneticilerin yaşı ile bilgisayar tutumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Yöneticilerin görev türleri ile tutumları arasında anlamlı farklılık incelenmiştir. Okul müdürlerinin bilgisayar kullanmaya yönelik tutumları, bilgisayar ilgi düzeyi, bilgisayar kaygı düzeyi ve bilgisayarı eğitim ğretim ortamında kullanmaya yönelik tutum puanları müdür yardımcılardan düşük çıkmıştır. Yapılan inceleme sonunda bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumlar temel alındığında müdür ile müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık

bulunmamıştır. Bilgisayar ilgi düzeyi alt boyutu incelendiğinde müdür ile müdür yardımcılarının arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bilgisayar kaygı düzeyi ve bilgisayarı eğitim öğretim ortamında kullanmaya yönelik tutum alt boyutlarına göre okul müdürleri ve müdür yardımcıları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 10).

Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile tutumları arasındaki ilişki ANOVA testi ile incelenmiştir. Yöneticilerin mesleki kıdem yılları arttıkça bilgisayara yönelik tutumları, bilgisayar ilgi düzeyleri ve bilgisayar kaygı düzeyleri ortalama puanlarında düşüşler meydana gelmiştir. Bu bağlamda kıdem arttıkça tutum azalmaktadır. Yöneticilerin bilgisayara öğrenmeye yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla "Scheffe Testi" uygulanmış ve sonuçta; 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. BİD alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla "Scheffe Testi" uygulanmış ve sonuçta 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında farklılık bulunmamıştır. BK alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmamıştır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için "Tamhane's T2 Testi" uygulanmış ve sonuçta 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası grubu arasında farklılık bulunmamıştır. EÖ alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi

amacıyla “Scheffe Testi” uygulanmış ve sonuçta 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 11-20 kıdem yılında bulunan grup ve 1-10 kıdem yılında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem yılında bulunan grup arasında farklılık bulunmuştur. 11-20 yılı arasında bulunan grup ile 21 yıl ve sonrası kıdem grubu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 11-12).

Şen (2009), tarafından yapılan çalışmada İlköğretim okulu yöneticilerinin bilgisayar tutumlarının mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tüm kıdem düzeyine sahip ilköğretim okulu yöneticilerinin genel bilgisayar tutumlarının, bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumlarının, bilgisayar kaygılarının ve bilgisayarların eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarının aynı düzeyde olduğu görülmüştür.

Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi alma durumları ile bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık incelenmiştir. Üniversitede bilgisayar eğitimi alanların tutum puan ortalaması genelde almayanlardan daha yüksek çıkmıştır. Bilgisayar alt boyutları olan bilgisayar ilgi ölçeği, bilgisayar kaygı ölçeği ve bilgisayarı eğitim- öğretim ortamında kullanmaya yönelik tutum ölçeklerinde de üniversitede bilgisayar eğitimi alanların tutum puanları almayanların tutum puanlarından yüksek çıkmıştır. Ancak üniversitede bilgisayar eğitimi alan ve almayanların bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bilgisayar ilgi düzeyleri, bilgisayar kaygı düzeyleri ve bilgisayarın eğitim ve öğretim ortamında kullanılmasına yönelik tutum alt boyutları ile üniversitede bilgisayar eğitimi almış olma durumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 13).

Şen (2009), tarafından yapılan çalışmada üniversitede bilgisayar dersi alan ve almayan ilköğretim okulu yöneticilerinin genel bilgisayar tutumlarının, bilgisayara ilgi duymaya yönelik tutumlarının, bilgisayar kaygılarının ve bilgisayarların eğitim öğretimde kullanılmasına yönelik tutumlarının aynı düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda her iki tez çalışmasında da BTÖ-M uygulanmış ve sonuçların birbirine paralel olduğu gözlemlenmiştir.

Yöneticilerin üniversitede bilgisayar kursu görme ile bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık incelenmiştir. Bilgisayar kursu

görenlerin, bilgisayar tutum ölçeği, bilgisayar ilgi alt ölçeği ve bilgisayar kaygı alt ölçeği puanları bilgisayar kursu görmeyenlerinkinden yüksek çıkmıştır. Bilgisayar kursuna katılanların bilgisayar eğitim öğretim ortamında kullanmaya yönelik tutum alt ölçeğinin bilgisayar kursuna katılmayanlardan düşük çıkmıştır. Ancak bilgisayar kursuna katılanlar ve katılmayanların bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları arasında farklılık bulunmamıştır. Bilgisayar ilgi düzeyleri, bilgisayar kaygı düzeyleri ve bilgisayarın eğitim ve öğretim ortamında kullanılmasına yönelik tutum alt boyutları ile bilgisayar kursu almış olma durumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 14).

Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları incelenmiştir. Genelde yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanma konusunda yeterli görme düzeyleri arttıkça bilgisayara yönelik tutum ve bütün alt boyutlarından toplam tutum puanlarının ortalamasında artış görülmüştür. Yöneticilerin yeterlik düzeyleri arttıkça bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları da yükselmektedir. Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayarı öğrenmeye yönelik tutumları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır BİD alt boyutu ile yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için "Tamhane's T2 Testi" uygulanmış ve sonuçta " az" cevabı veren grup ile "tamamen" cevabı veren grup arasında farklılık bulunmuştur. "Az" cevabı veren grup ile " çok" cevabı veren grup ve "çok" cevabı veren grup ile "tamamen" cevabını veren grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Yöneticilerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme düzeyleri ile bilgisayar kaygı düzeyleri ve bilgisayarı eğitim öğretim ortamında kullanılmasına yönelik tutum alt boyutları arasında da anlamlı farklılık görülmemiştir (Tablo 15-16).

6.1.2. Okul Yöneticilerinin Öğretim Ortamında Bilgisayarı Kullanmaya Yönlendirme Düzeylerine Yönelik Sonuçlar, Yönetici ve Öğretmen Algısı

Okul yöneticilerinin yönlendirme düzeylerine ilişkin yapılan anket çalışması sonucunda toplam puanların aritmetik ortalaması 68.37 (5 üzerinden 3.41) olarak belirlenmiştir. Madde başına düşen puan ortalaması 3.41 olarak tespit edilmiştir. Bu durumda, yöneticilerin öğretmenleri yönlendirme konusunda orta düzey bir algıya sahip oldukları söylenebilir. Yöneticilerin yönlendirme düzeyleri alt boyutlarından “Destek” boyutundaki puanların diğer alt boyutlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. En düşük puan ortalaması “Planlama ve Denetim” boyutu olarak tespit edilmiştir (Tablo 17).

Sezer (2011), tarafından yapılan araştırmada yönlendirme düzeyi aritmetik ortalaması 85.99’dur (5 üzerinden 4.33). Alt boyutlar açısından incelendiğinde ilköğretim okul yöneticilerinin “Gelişim ve Değerlendirme” boyutuna ilişkin ortalama puanı ($\bar{x} = 4.26$), “Destek” boyutuna ilişkin ortalama puanı ($\bar{x} = 4.42$), “Planlama ve Denetim” boyutuna ilişkin ortalama puanı ($\bar{x} = 4.17$) ve “Etik ve Güvenlik” boyutuna ilişkin ortalama puanı ise ($\bar{x} = 4.47$)’dir. Buna göre, yöneticilerin “Etik ve Güvenlik” boyutuna ilişkin görevlerini diğer alt boyutlara oranla daha yüksek düzeyde yerine getirdiklerini düşündükleri söylenebilir (Sezer 2011). Yapılan araştırmalar arasında ortalamalar açısından farklılık görülmektedir (Tablo 17).

Öğretmen algısına göre okul yöneticilerinin yönlendirme düzeylerine ilişkin toplam puanların aritmetik ortalaması 49.1dir (5 üzerinden 2.72). Madde başına düşen puan ortalaması 2.72 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç öğretmenlerin yöneticileri yönlendirme anlamında düşük seviyede gördüğünü göstermektedir. Yöneticilerin öğretmen görüşlerine göre yönlendirme düzeyi alt boyutları açısından “Etik” boyutundaki puanların diğer alt boyutlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. En düşük puan ortalaması “Planlama ve Denetim” boyutu olarak belirlenmiştir. Yöneticilerin ve öğretmenlerin ortak

görüşüne göre “Planlama ve Denetim” boyutu diğer boyutlardan daha düşük çıkmıştır.

Sezer (2011), tarafından yapılan araştırmada aritmetik yönlendirme düzeyi öğretmen algısı ortalaması 82.86’dır (5 üzerinden 4.17). Alt boyutlar açısından incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin “Gelişim ve Değerlendirme” boyutuna ilişkin ortalama puanı (\bar{x} =4.11), “Destek” boyutuna ilişkin ortalama puanı (\bar{x} =4.21), “Planlama ve Denetim” boyutuna ilişkin ortalama puanı (\bar{x} =4.01) ve “Etik ve Güvenlik” boyutuna ilişkin ortalama puanı ise (\bar{x} =4.35)’dir. Buna göre, katılımcı öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin “Etik ve Güvenlik” ” boyutuna ilişkin görevlerini, diğer alt boyutlara oranla daha yüksek düzeyde yerine getirdikleri söylenebilir. Etik boyutundaki görüşlerin birbiri ile aynı olduğu ancak ortalamalar arasında ciddi farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir.

Yöneticilerin cinsiyetlerine göre yönlendirme düzeyleri, gelişim, destek, planlama ve destek alt boyutları incelendiğinde, kadınların yönlendirme düzeyleri puan ortalamaları erkeklerinkinden daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuçlara göre kadınların yönlendirme düzeyleri erkeklerden yüksektir. Ayrıca yapılan t-testi sonucunda yönlendirme düzeyleri bakımından erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Gelişim, destek, planlama ve etik alt boyutlarına göre de erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık görülmemiştir (Tablo 19).

Yöneticilerin yaşlarına göre öğretmenleri bilgisayarlı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri incelenmiştir. Yöneticilerin 26-30’dan 42-47’ye kadar olan yaş aralığı için yaşın artışına paralel olarak yönlendirme düzeyi puanlarının toplamı da artmıştır. 42-47 yaş aralığından sonra düşüşler meydana gelmiştir. Bu sonuçta yöneticilerin yaşlarının artışına paralel olarak yönlendirme düzeyi artmakta belirli bir süreden sonra durağan konuma ulaşıp gerilemektedir. Ancak yöneticilerin yaşları ile yönlendirme düzeyleri arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Gelişim alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Destek alt boyutu ile

yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda da anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için “Tamhane's T2 Testi” uygulanmış ve sonuçta 26-30 yaşları arasında bulunan grup ile 36-41 yaşları arasında bulunan grup, 26-30 yaşları arasında bulunan grup ile 42-47 yaşları arasında bulunan gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer gruplar arasında farklılık tespit edilememiştir. Planlama alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Etik alt boyutu ile yöneticilerin yaşları arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Tablo 20-21).

Yöneticilerin görev türleri ile yönlendirme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir. Müdürlerin genel anlamda yönlendirme ve alt boyutlarındaki (Gelişim, destek, planlama ve etik) puan ortalamaları müdür yardımcılarınıninkinden daha düşük çıkmıştır. Bu sonuçlara göre müdür yardımcılarını okul müdürlerine göre daha iyi bir yönlendirme düzeyine sahiptir. Yöneticilerin görev türleri ile öğretmenleri bilgisayarlı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri arasındaki farklılık incelenmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre yönlendirme düzeyi temel alındığında müdürler ve müdür yardımcılarında anlamlı farklılık yoktur. Yönlendirme düzeyi alt boyutları ile görev türleri aralarında anlamlı farklılık bulunamamıştır (Tablo 22).

Yöneticilerin mesleki kıdemlerine göre öğretmenleri bilgisayarlı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri incelenmiştir. Yöneticilerin mesleki kıdemleri ile yönlendirme düzeyleri arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla veriler arasında homojenlik sağlanamadığı için “Tamhane's T2 Testi” uygulanmış ve sonuçta ölçekte 1-10 yıl kıdem grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem grupları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. 11-20 kıdem yılı grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem grupları ve 1-10 kıdem yılı ile 21 yıl ve sonrası kıdem grupları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Gelişim alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Destek alt boyutu ile

yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kaynağının tespit edilmesi amacıyla “Scheffe Testi” uygulanmış ve sonuçta 1-10 kıdem yılı grubu ile 11-20 kıdem yılı grubu ve 1-10 kıdem yılı grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem grubu arasında anlamlı farklılık görülmüştür. 11-20 kıdem yılı grubu ile 21 yıl ve sonrası kıdem grubu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Etik alt boyutu ile yöneticilerin mesleki kıdemleri arasında yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Tablo 23-24).

Yöneticilerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme ile yönlendirme düzeyi ölçeği ve diğer alt boyutları (Gelişim, destek, planlama ve etik) arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Yöneticilerin bilgisayar kursu görme ile yönlendirme düzeyi ölçeği ve planlama, destek ve gelişim alt boyutları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Ancak yöneticilerin bilgisayar kursu görme ile etik alt boyutu arasında anlamlı farklılık görülmüştür (Tablo 25-26).

Yöneticilerin kendini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları ile yönlendirme düzeyi ve diğer alt boyutları (Gelişim, destek, planlama ve etik) arasında anlamlı farklılık görülmemiştir (Tablo 27).

Öğretmen algısına göre öğretmenlerin cinsiyetlerinin yöneticilerin “Yönlendirme Düzey algısı” ile ilişkisi incelenmiştir. Kadınların okul yöneticilerinin yönlendirme düzeylerini erkeklere nazaran daha yüksek bulmaktadır. Ancak elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin cinsiyeti ile yöneticilerin yönlendirme düzey algıları ve alt boyutları (Gelişim, destek, planlama ve etik) algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 28).

Öğretmenlerin yaşlarına göre yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarı öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri algısı incelenmiştir. 42-47 yaş arası grupta olan öğretmenlerin yöneticilerin öğretmenleri yönlendirme düzey algısı en yüksek çıkmıştır. Öğretmenlerin yaşları ile yönlendirme düzeyleri algısı ve diğer alt boyutlarındaki (Gelişim, destek, planlama ve etik) algısı arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Tablo 29).

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre yöneticilerin bilgisayarını öğretim faaliyetlerinde kullanma konusunda yönlendirme düzeyleri algısı incelenmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile yönlendirme düzeyleri algısı ve diğer alt boyutlarındaki (Gelişim, destek, planlama ve etik) algısı arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Tablo 30).

Öğretmenlerin üniversitede bilgisayar eğitimi görme durumlarına göre yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarın öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri algısı ve diğer alt boyutlarındaki (Gelişim, destek, planlama ve etik) algıları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 31).

Öğretmenlerin bilgisayar kursu görme durumlarına göre yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarın öğretim ortamında kullanımını yönlendirme düzeyleri algıları arasındaki farklılık incelenmiştir. Yönlendirme düzey algısı temel alındığında bilgisayar kursu gören öğretmenler ile görmeyen öğretmenlerin algıları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Gelişim, destek ve etik alt boyutlarındaki ile öğretmenlerin kurs görme durumları arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur. Ancak planlama ve değerlendirme alt ölçeği ile öğretmenlerin kurs görmüş olma durumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 32).

Öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme durumları ile yöneticilerin öğretmenleri bilgisayarını öğretim faaliyetlerinde kullanımını yönlendirme düzeyleri algısı incelenmiştir. Öğretmenlerin kendilerini bilgisayar kullanımı konusunda yeterli görme ile yönlendirme düzeyleri ve diğer alt boyutlarındaki (Gelişim, destek, planlama ve etik) algıları arasında ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Tablo 33).

Bu çalışma devlet okullarında uygulanmış ve analiz edilmiştir. Benzer bir çalışma yapılarak devlet okulları ile özel okulların karşılaştırılması yapılabilir.

6.2. ÖNERİLER

Bilişim alanında, insan aklının sınırlarını zorlayacak derecede hızlı gelişmeler olmaktadır. Bu alanda meydana gelen gelişmeleri takip etmek, farkına varmak bile bazen mümkün olmayabilir. Bu gelişmelerin çoğu biz farkına bile varmadan hızla olup bitmekte ve yaşantımıza girmektedir.

Eğitim kurumları, toplumsal değişme ve gelişmeleri hem başlatan hem de yönlendiren kurumlardır. Eğitim kurumlarının her kademesi çok kuşkusuz önemlidir ama temel becerilerin kazandırıldığı okul öncesi ve ilkokuldaki eğitim ayrı bir önem arz etmektedir.

Özellikle okul öncesi ve ilkokul süreci öğrencilerin öğrenme hızlarının yoğun olduğu zaman dilimleridir. Bu zaman diliminde eğitimin kalıcı olması adına eğitim teknolojilerinden etkili ve verimli bir şekilde faydalanılması gerekmektedir. Bunun için de öğretmene büyük görev düşmektedir. Çünkü öğretme öğrenme sürecinde bilgi teknolojilerinin kullanılması büyük ölçüde öğretmene bağlıdır.

Eğitim teknolojileri alanında çağın gerisinde kalan toplumların üretimde gecikeceği ve ekonomik anlamda rekabet içinde olduğu toplumlardan gerisinde kalacağı bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda ilk etapta nitelikli öğretmen yetiştirilmesi ve mevcut eğitim sisteminde bulunan öğretmenlerimizin hizmet içi eğitimlere tabi tutularak geliştirilmeleri sağlanmalıdır.

Çocukların ilk eğitim deneyimlerinden itibaren araştırmayı, öğrenmeyi bilen ve dünyayı tanıyan bireyler olarak yetiştirilmelidir. Bilgi depolamak yerine, bilgiye ulaşacakları anahtar beceriler verilmelidir. Bilginin çok hızlı şekilde arttığı ve depolandığı bir dünyada, bilgisayar ile bu bilgilere ulaşmak oldukça kolay hale gelmektedir. Yöneticiler ve öğretmenler iyi birer araştırmacı olmalıdırlar ki bu becerilerini öğrencilere ve topluma aktarabilsinler.

Bu bağlamda eğitim teknolojilerinin etkili bir şekilde kullanılması adına öncelikle:

- Yöneticilerin bilgisayara yönelik tutumlarında olumlu bir yol alınmalıdır. Yöneticiler, bilgisayar becerilerinin artırılması için nitelikli hizmet içi eğitimlere tabii tutulmalıdır.
- Yönetici seçimi yapılırken öncelikle kişisel analizler yapılarak teknoloji liderliğine yatkın okul yöneticileri seçilmelidir.
- Okul yöneticilerinin sorun çözme ve araştırma becerilerinin gelişimine dönük hizmet içi eğitim çalışmaları yapılmalıdır.
- Ayrıca teknolojinin öğrenme ortamında etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin yeterli bilgi birikimine sahip olmaları ve yöneticiler de öğretmenlerin bu birikimini etkili bir şekilde kullanabilecekleri alanlar oluşturmalarıdır.
- Yöneticilerin, bilgisayarı öğretim ortamında daha aktif kullanmalarına yönelik öğretmenlere rehberlik yapabilmeleri için öncelikle kendilerini bu alanda iyi yetiştirmelidir.
- Özellikle kıdem yılının artışı ve yöneticilerin yaşları ile orantılı olarak tutum ve liderlik düzeyinde düşüşler görülmüştür. 21 yaş ve sonrası kıdem yılında bulunan yönetici ve öğretmenlere hizmet içi eğitimlerde öncelik verilmelidir.
- Öğretmenlerin yöneticileri bilgisayarı öğrenim ortamında kullanımını yönlendirme düzey algıları çok düşük çıkmıştır. Bu algı öğretmen kaynaklı ise değişmesi adına okul yöneticileri önlem almalıdır, yönetici kaynaklı ise kendi eksiklerini fark edip bu yönde önlemler almalıdır.

7. KAYNAKÇA

AÇIKGÖZ, Kamile Ün; **Etkili Öğrenme ve Öğretme**, İzmir, Biliş Özel Eğitim Danışmanlık Yayınları, 2003.

ALKAN, Cevat; **Eğitim Teknolojisi**, Ankara, Anı Yayıncılık, 1997.

AKPINAR, Yavuz; **Bilgisayar Destekli Eğitimde Uygulamalar**, Ankara, Anı Yayıncılık, 2005.

AKSOY, Mehmet Emin; **Bilgisayar Kursundan Geçen Öğretmenlerin Bir Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Tutumları**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1989.

ARAL, Neriman, BÜTÜN, Ayhan, ÜNLÜ, Özge, ERDOĞAN, Nilüfer, UNAL, Nazan; Anaokulu ve Anasınıfı Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının incelenmesi, **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, C.6 S.19, Kıs -2007.

ARIKAN, Yüksel Deniz; **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayara Yönelik Tutumları, Bilgisayar Kaygı Düzeyleri ve Bilgisayar Dersine İlişkin Değerlendirmeleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, D.E.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2002.

ARUN, Korhan; **Liderlik Tarzları ile Paylaşımçı Bilgi Kültürü İlişkisi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, SBE, 2008.

ASAN, Aşkın; **Fen ve Sosyal Alanlarda Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Bilgisayara Yönelik Tutumları**, Eğitim Araştırmaları, Sayı:7, 2002.

AZAN, Nor ve Diğerleri; **Gender Differences In Computer Literacy Level Among Undergraduate Students In Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)**, The Electronic Journal on Information Systems in Developing Countries, <https://www.ejisdc.org/ojs2/index.php/ejisdc/article/view/3/3>, Cilt:1 Sayı: 3 Sayfa: 1-8.

BALCI, Ali; İlköğretimde Öğretimin Niteliğinin Geliştirilmesi, Ankara, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**,8,159-161, 1992.

- BAŞ, Emine; **İlköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleriyle okul iklimi arasındaki ilişki**, İstanbul, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları, 2012.
- BERBEROĞLU, Giray, ÇALIKOĞLU, Gaye, Türkçe Bilgisayar Tutum Ölçeğinin Yapı Geçerliliği, Ankara, **Ankara Üniversitesi Yay, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, Sayı:2, s:841-845, 1992.
- BİNDAK, Recep, ÇELİK, Halil Coşkun; İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt: 6, sayı: 10, s. 27- 38, Güz 2005.
- BİNDAK, Recep, ÇELİK, Halil Coşkun; Öğretmenler İçin Bilgisayar Tutum Ölçeğinin Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması, Siirt, Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi, **Eğitim Araştırmaları Dergisi**, s:38-47, 2006.
- ÇAKALLI, Ahmet; **İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Bilgisayar Tutumları ve Eğitimde Bilgisayar Kullanımına Yönelik Karşılaştıkları Sorunlar (Samsun İli Örneği)**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008.
- BROOS, Agnetha; **Gender and Information and Communication Technologies (ICT) Anxiety: Male Self-Assurance and Female Hesitation**. Cyber Psychology & Behavior Volume 8, Number 1, (Uslu, 2008 üzerinden alıntı), 2005.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener; **Veri Analizi El Kitabı**, Ankara, PegemA Yayıncılık, 2002.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener; **Anket Geliştirme**, Web: http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2005_cilt3/sayi_2/133-151.pdf adresinden 29 Aralık 2010'da alınmıştır. (Sezer, 2011'den alıntı), 2008.
- CAN, Talip; **Bolu Orta Öğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri**, Bolu, The Turkish Online Journal of Education Technology, 3(12), s: 94-107, 2003.
- CÜCELOĞLU, Doğan; **İnsan ve Davranışı**. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993b

ÇAĞILTAY, Kürşat, ÇAKIROĞLU, Jale, ÇAĞILTAY, Nergis, ÇAKIROĞLU, Erdinç; Öğretimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri, Ankara, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, sayı:21, s.19-28, 2001.

ÇAKALLI, Ahmet; **İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Bilgisayar Tutumları Ve Eğitimde Bilgisayar Kullanımına Yönelik Karşılaştıkları Sorunlar (Samsun İli Örneği)**, İstanbul, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.

ÇELİK, Cemile, SÜNBÜL, Önder; Liderlik Algılamalarında Eğitim ve Cinsiyet Faktörü: Mersin İlinde Bir Alan Araştırması, Isparta, **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Sayı:3S, s;49-66, 2008.

ÇEVİK, Vildan, BALOĞLU, Mustafa; Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kaygısı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Tokat, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi**, Güz, Sayı 52, s: 547-568, 2007.

ÇİĞDEM, Harun; **Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Bilgisayara Yönelik Tutumları**, Bursa, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.

DEMİREL, Özcan; **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**, Ankara, PegemA Yayıncılık, 2003.

DENİZ, Levent; **Bilgisayar Tutum Ölçeği (BTÖ-M)'nin Geçerlik, Güvenirlik; Norm Çalışması ve Bir Örnek Uygulama**, İstanbul, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, 1994.

DENİZ, Levent; **Bilgisayar Tutum Ölçeği – Marmara Kullanım Kitabı**, İstanbul, 1995.

DENİZ, Levent; Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Tutumları, İstanbul, Marmara Üniversitesi, **Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**, 7, s. 51-60, 1995.

DRUCKER, Peter F; **The Leader of the Future**, Web: <http://www.drghoreishi.com/doc/2ndLead.pdf> adresinden 11 Nisan 2010'da alınmıştır (Sezer, 2011 üzerinden alıntı), 1996.

- ERASLAN, Levent; Liderlik Olgusunun Tarihsel Evrimi, Temel Kavramlar ve Yeni Liderlik Paradigmasının Analizi, Ankara, **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı:162, 2004.
- EREN, Erol; **Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi**, İstanbul, 5.Baskı, Beta Yayıncılık, 1998.
- ERGİSİ, Kemal; **Bilgi Teknolojilerinin Okulda Etkin Kullanımı İle İlgili Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterliklerinin Belirlenmesi**, Kırıkkale, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.
- ERKAN, Semra; Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumları Üzerine Bir İnceleme, Bişkek, **Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, sayı12, s:141-146, 2004.
- GERÇEK, Cem, KÖSEOĞLU, Pınar, YILMAZ, Miraç, SORAN, Haluk; Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Ankara, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, sayı: 30, s.130-139, 2006.
- FİDAN, Nurettin, ERDEN, Münire; **Eğitime Giriş**, Ankara, Meteksan Matbaacılık, 1993.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan; **Ruhbilim Sözlüğü**, İstanbul, 2. Baskı, Remzi Kitabevi, 1993.
- HASANÇEBİOĞLU, Tulya; 2002, **Öğretmenlerin Liderlik Stilleri, Bilgisayar Tutumları ve Aralarındaki İlişkilerin İncelenmesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2002.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan; **97. cilt/Büyük fikir kitapları dizisi**, İstanbul, Remzi Kitabevi,1992.
- HİCKS, Halbert G, GULLET, Ray C; **Organizasyonlar: Teori ve Davranış**, Çev. BAYKAL, Besim, İstanbul, İ. T. A, İşletme Bilimleri Enstitüsü, 1981.
- İŞMAN, Aytakin; Bilgisayar ve Eğitim, Sakarya, **Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2001.
- İŞMAN, Aytakin. **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, İstanbul, Değişim Yayınları, 2003.

KALEM, Güldan; **İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanma Durumları ve Bilgisayara Karşı Tutumları (İzmir İli Örneği)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, 2005.

KAPTAN, Saim; **Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri**, Ankara, Bilim Yayınları, 1984.

KASSİM, A.Rafee C., TAHİR, Hatim M; **Attitudes Towards Using Computers in Administration Among School Administrators**, Technology and Teacher Training Annual-2000, Willis, D.A. (ŞEN, 2009'dan alıntı), 2000.

MİRRA, David; **The Role of the School Superintendent as a Technology Leader: A Delphi Study**. Unpublished Doctoral Dissertation. Faculty of Virginia Polytechnic Institute and State University.(Sincar, 2009 üzerinden alıntı), 2004.

MUMCU, Filiz Kuşkaya, KOÇAK, Yasemin, Usual; Mesleki ve Teknik Okul Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanımları ve Engeller, Ankara, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 26, s: 91-99, 2004.

NAMLU, Ayşen Gürçan; Öğretmenlerin Eğitimde Teknoloji Kullanımına Yönelik Tutumları, Eskişehir, **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:18, Sayı: 1-2,1998.

ODABAŞI, Ferhan; **Bilgisayar Destekli Eğitim**, Eskişehir, Editör: Yaşar Hoşcan, Açıköğretim Fakültesi İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programı, 1998.

ÖZDEN, Yüksel. **Eğitimde Yeni Değerler**, Ankara, Pegem A Yayıncılık, 2000.

ÖZDEMİR, Emine; **İlköğretim Matematik Öğretmenliği (İmö) Öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarıyla Öğrencilerin Başarılarının İncelenmesi**, Balıkesir, Balıkesir Üniversitesi Yayınları, 2007.

ÖZKÜTÜK, Nuri, ORGUN, Fatma; **Eğitim Teknolojisini Doğru Kullanabiliyor muyuz?**, Sakarya, Sakarya Üniversitesi 1. Uluslar arası Eğitim Sempozyumu, 2001.

ÖZSOY, Yahya; **Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**, Eskişehir, A.Ü. Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 1987.

- PALA, Aynur; İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojilerine Yönelik Tutumları, Manisa, Celal Bayar Üniversitesi, **Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 16,s:177-188, 2006.
- PEHLİVAN, Hülya; “Tutumların Doğası ve Öğretimi”. **Çağdaş Eğitim Dergisi**, sayı:22, s.6-7, 1995.
- SEZER, Barış; **İlköğretim Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri**, Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2011.
- SHARRATT, Mark, ABEL, Usoro ; **Understanding Knowledge-Sharing in Online Communities of Practice**, Electronic Journal of Knowledge Management, 1 (2), s: 187-196, 2003.
- SİNCAR, Mehmet; **İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliğine Yönelik Bir İnceleme (Gaziantep İli Örneği)**, Malatya, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- ŞEN, Seda; **İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Ve Sınıf Öğretmenlerinin Bilgisayar Tutumları**, İstanbul, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- TOPÇU, Pınar; **Cinsiyetin Bilgisayar Tutumu Üzerindeki Etkisi: Bir Meta Analiz Çalışması, İstanbul**, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2009.
- TOSUN, Nilgün; **Bilgisayar Destekli Ve Bilgisayar Temelli Öğretim Yöntemlerinin, Öğrencilerin Bilgisayar Dersi Başarısı Ve Bilgisayar Kullanım Tutumlarına Etkisi**, Edirne, Trakya Üniversitesi Yayınları, 2010.
- USLU, Öner; **İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayara Karşı Tutumları Ve Bilgisayar Kaygı Düzeyleri**, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008.
- UZUNBOYLU, Hüseyin; **Bilgisayar Öğrenme Düzeyi İle Bilgisayara Yönelik Tutum Arasındaki İlişki**, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- VARIŞ, Fatma; **Bilimsel Ve Teknolojik Gelişmede Eğitimin Rolü**, Ankara, YİĞİT, Birol; **Eğitim Bilimine Giriş**, Ankara, Kariyer Matbaacılık, 1997.

ZOLLER, Uri ve BEN-CHAIM, David; **Computer Inclination of Students and Their Teachers in the Context of Computer Literacy Education.** Jl. of Computers in Mathematics and Science Teaching, sayı:15 (4), s;365-385(Uslu, 2008 üzerinden alıntı), 1996.

http://www.psikoloji.gen.tr/ogrenme/index_dosyalar/ogretim.htm/(12.01.2013).

<http://egitek.wordpress.com/egitim-teknolojisi-nedir/> (12.01.2013).

<http://www.fatihprojesi.com/>

8. EKLER

Ek-I: Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Öğrenmeye Yönelik Tutumlarına İlişkin Anket Ve Ölçek

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Meslektaşım,

Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanımına Dair Tutumları ve Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerini incelemek amacıyla yapılan bu bilimsel çalışma; siz eğitimcilerimizin samimi cevapları doğrultusunda bu konudaki eksikliklerimizin tespit edilmesine yardımcı olacaktır. Araştırmanın geçerliliği açısından lütfen bütün cümleyi okuyunuz ve her soruyu cevaplayınız.

Sizce en doğru olan seçeneği mutlaka doğru yere işaretlemeye dikkat ediniz. Elde edilen bilgiler bilimsel amaçlarla toplu olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle ankete adınızı yazmanıza gerek yoktur. Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederiz.

Danışman

Yüksek Lisans

Öğrencisi

Yrd. Doç. Dr. Ganime AYDIN

Mahmut Turan EKTİREN

1. Cinsiyetiniz : (1)Erkek (2)Kadın

2. Yaşınız: (1) 20–25 (2) 26–30 (3) 31–35 (4) 36–41 (5) 42-47
(6) 48+

3. Görev türünüz: (1) Okul Müdürü (2) Müdür Yardımcısı

4. Mesleki kıdeminiz: (1)1–10 (2) 11–20 (3) 21 yıl ve fazlası

5. Üniversitede bilgisayar eğitimi gördünüz mü?:(1) Evet (2) Hayır

6. Bilgisayar kullanmayı öğrenmek için bir kursa gittiniz mi?(1) Evet (2) Hayır

7. Kendinizi bilgisayar kullanımında ne kadar yeterli görmektesiniz?(Bilgisayar okuryazarlık düzeyiniz)

Hiç (1)Az (2)Çok (3)Tamamen (4)

BİLGİSAYAR TUTUM ÖLÇEĞİ-MARMARA

Aşağıdaki bilgisayarlarla ilgili çeşitli fikirler önermeler halinde verilmiştir. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Her önermeyi üzerinde fazla zaman harcamadan okuyunuz ve önermeye katılma derecenizi ölçekte size uygun gelen yere X işareti koyarak yapınız.

		Tümüyle Katılmıyor	Çoğunlukla Katılmıyor	Bir bölümüyle	Bir bölümüyle	Çoğunlukla Katılıyorum
1.	Bilgisayarlar ilgimi çok fazla çekmektedir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2.	Bilgisayarlar toplumsal ve toplumlar arası iletişimi arttıracaktır	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	Eğitimde bilgisayar kullanımı başarıyı artırır	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.	Herkes bilgisayar kullanmayı mutlaka öğrenmeli	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.	Bilgisayarın yaygınlaşması ile toplumsal hizmetler daha iyi verilecektir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6.	Eğitimde bilgisayar kullanılması, öğretmenleri tembelleğe itecektir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7.	Bilgisayarla çalışmanın eğlenceli olduğunu düşünüyorum	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8.	Bilgisayar insanlığı tembelleğe itecektir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9.	Bilgisayarların eğitimde kullanılması, öğrencilerin bağımsız karar vermelerini olumsuz yönde etkileyecektir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10.	Bilgisayarların toplumsal kullanımları ile ilgili yazılar oldukça ilgimi çeker.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11.	Herkesin bir bilgisayarla çalıştığı bir sınıfta öğretmen olmak isterim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12.	Bilgisayarlar bana çok soğuk geliyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13.	Mesleğim için bilgisayarları öğrenmem faydalı olacaktır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14.	Eğitimde bilgisayar kullanımı öğrencinin yaratıcılığını öldürür.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15.	Bilgisayarlar toplumu robotlaştıracaktır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16.	Bilgisayar fuarlarını gezmeyi severim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17.	Bilgisayarla çalışmak eğlencelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18.	Bilgisayarlar eğitimin kalitesini artırır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19.	Kendime ait bir bilgisayarım olsun isterim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

20.	Bilgisayarların yaygınlaştırılması insanlığın zararındır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21.	En az bir bilgisayar dilini çok iyi öğrenmek isterim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22.	Bilgisayara düşkün olanlar içine kapanıktır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23.	Eğitimde bilgisayar kullanımı öğrencileri tembelleğe itecektir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24.	Bilgisayarlar hiç ilgimi çekmemiştir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25.	Bilgisayarlar beni sınırlendirir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26.	Eğitimde bilgisayar kullanımına bir an önce geçilmelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27.	Bilgisayar teknolojisi ile ilgili dersler ilgimi çeker.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28.	Erkekler için bilgisayar öğrenmek, kızlar için bilgisayar öğrenmekten daha gereklidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29.	Bilgisayarların eğitimde kullanılmasına yönelik büyük bir ilgi vardır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30.	Bilgisayarların yararına inanıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31.	Bilgisayarla ilgili yazılar/dergiler okurum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32.	Bilgisayarlar okullardan mümkün olduğu kadar uzak tutulmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33.	Bilgisayarların topluma vereceği zarar, yararlarından daha fazla olacaktır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34.	Bilgisayarla çalışmak beni rahatsız eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35.	Eğitimde bilgisayar kullanımına geçmek için zaman kaybedilmemelidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
36.	Bilgisayarlar insanlığı mutsuzluğa sürükleyecektir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
37.	Bilgisayarlar hakkında konuşmak beni rahatsız eder.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
38.	Bilgisayar olmadan da işler yürüyordu, bundan dolayı bilgisayarları çok gerekli bulmuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
39.	Bilgisayarların okullarda kullanılmaya başlanması eğitimimize bir dinamizm kazandıracaktır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
40.	Bilgisayarlarla çalışmak zorunda kaldığım bir işi asla kabul etmem.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
41.	Bilgisayarların son derece sıkıcı makinelerdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
42.	Sınıfta bilgisayar kullanımı öğretmeni pasif hale getirecektir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Ek-II: Okul Yöneticilerinin Öğretim Ortamında Bilgisayar Kullanımını Yönlendirmeye İlişkin Yeterlikleri Ölçeği

Okul Yöneticilerinin öğretim ortamında bilgisayar kullanımını yönlendirmeye ilişkin Yeterlikleri	Hiç Katılmıyorum	Az Katılmıyorum	Katılmıyorum	Çok Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1. Okul yönetimi olarak, okulumuzun alt yapısının gelişen teknolojilere her düzeyde uyacak biçimde planlanması için çaba sarf edilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Okul yönetimi olarak, teknolojinin eğitim-öğretim ortamlarına etkin bir biçimde kaynaştırılması konusunda öğretmenler desteklenmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Okul yönetimi olarak, okulumuzdaki personellerin teknolojiyi kullanırken yaşadığı yazılımsal veya donanımsal sorunları gidermek için gerekli destek sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Okul yönetimi olarak, formatör ya da bilişim teknolojileri öğretmenlerine, bilişim teknolojileri ile ilgili değişimleri gerçekleştirmeleri için gereken destek verilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Okul yönetimi olarak, bilgisayar ve teknoloji ile ilgili kurslara ve hizmet içi eğitim çalışmalarına eksiksiz bir biçimde katılmak için çaba sarf edilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Okul yönetimi olarak, okulumuzdaki öğretmenlerin bilgisayar ve teknoloji ile ilgili kurslara ve hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmaları sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Okul yönetimi olarak, okulumuzun teknolojik vizyonu hazırlanırken öğretmenlerle fikir alışverişinde bulunulmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Okul yönetimi olarak, bilişim teknolojilerinin etkili bir biçimde kullanımına ilişkin iyi örnekler seçilip, okulumuzdaki öğretmenlerin de bu çalışmalardan yararlanması konusunda çaba sarf edilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Okul yönetimi olarak, öğretim çevrelerine, öğretim hedeflerine ve öğretim programına uygun teknolojilerin seçimi ve kullanılması konusunda öğretmenlere gereken destek verilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. Okul yönetimi olarak, BT sınıfının kullanımı için hazırlanan planın bir örneğinin BT sınıfına asılması ve daha sonra planda değişiklikler yapılmış ise, yapılan değişikliklerin en kısa sürede öğretmenlere duyurulması sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

11.Okul yönetimi olarak, BT sınıfının etkili kullanılıp kullanılmadığı konusunda sürekli olarak denetim yapılmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12.Okul yönetimi olarak, BT sınıfının etkili bir biçimde kullanılması için öğretmen ve öğrencilerin gereksinimleri belirlenmekte, ihtiyaç duyulan teknolojik kaynaklar en kısa sürede sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13.Okul yönetimi olarak, öğrencilerin performanslarının planlı ve kapsamlı olarak değerlendirilmesi için teknolojinin kullanılması konusunda öğretmenlere destek sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14.Okul yönetimi olarak, öğretmenlerin performans değerlendirmesini yaparken, teknolojiyi eğitim-öğretim ortamlarında etkin kullanması konusuna da dikkat edilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15.Okul yönetimi olarak, okulumuzun teknolojik gereksinimlerini karşılamak için bütçede yeterince pay ayrılmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16.Okul yönetimi olarak, ders dışında BT sınıfının ücretsiz olarak vatandaşların kullanımına açılması sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17.Okul yönetimi olarak, okulumuzdaki bilgisayarlara her öğrencinin eşit biçimde erişmesi konusunda gerekli tedbirler alınmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18.Okul yönetimi olarak, okulumuzda teknoloji kullanımında telif haklarına her düzeyde önem verilmekte olup, personelin de bu konuda bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19.Okul yönetimi olarak, okulumuza teslim alınan eğitim materyallerine ait lisans belgeleri alınmakta, bu materyallere ait CD ve kullanıcı kitapçığı mevcut ise orijinal olmasına dikkat edilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20.Okul yönetimi olarak, okulumuzda çeşitli teknolojik cihazlar kullanılırken, öğrencilerin ve öğretmenlerin iş emniyeti (güvenliği) konusunda gerekli önlemler her düzeyde alınmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

**Ek-III: Okul Yöneticilerinin Öğretimde Bilgisayar Kullanımını
Yönlendirmeye İlişkin Yeterlikleri, Öğretmen Algısı Anket Ve Ölçeği**

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Meslektaşım,

Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanımına Dair Tutumları ve Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerini, öğretmen algısını

incelemek amacıyla yapılan bu bilimsel çalışma; siz eğitimcilerimizin samimi cevapları doğrultusunda bu konudaki eksikliklerimizin tespit edilmesine yardımcı olacaktır. Araştırmanın geçerliliği açısından lütfen bütün cümleyi okuyunuz ve her soruyu cevaplayınız.

Sizce en doğru olan seçeneği mutlaka doğru yere işaretlemeye dikkat ediniz. Elde edilen bilgiler bilimsel amaçlarla toplu olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle ankete adınızı yazmanıza gerek yoktur. Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederiz.

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ganime AYDIN

Yüksek Lisans Öğrencisi

Mahmut Turan EKTİREN

1. Cinsiyetiniz : (1)Erkek (2)Kadın

2. Yaşınız: (1) 20–25 (2) 26–30 (3) 31–35 (4) 36–41 (5) 42-47
(6) 48+

3. Mesleki kıdeminiz: (1)1–10 (2) 11–20 (3) 21 yıl ve fazlası

4. Üniversitede bilgisayar eğitimi gördünüz mü?:(1) Evet (2) Hayır

5. Bilgisayar kullanmayı öğrenmek için bir kursa gittiniz mi?(1) Evet (2) Hayır

6. Kendinizi bilgisayar kullanımında ne kadar yeterli görmektesiniz?(Bilgisayar okuryazarlık düzeyiniz)

Hiç (1)Az (2)Çok (3)Tamamen (4)

Okul Yöneticilerinin öğretimde bilgisayar kullanımını yönlendirmeye ilişkin yeterlikleri, öğretmen algısı	Hiç Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.Okul yönetimi, teknolojinin eğitim-öğretim ortamlarına etkin bir biçimde kaynaştırılması konusunda öğretmenlere gereken desteği vermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2.Okul yönetimi, okulumuzun teknolojik vizyonu hazırlanırken öğretmenlerle fikir alışverişinde bulunmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.Okul yönetimi, okulumuzun alt yapısını gelişen teknolojilere her düzeyde uyacak biçimde planlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Okul yönetimi, yazılım veya donanım konusunda karşılaşılan sorunların çözümünde gereken desteği sağlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.Okul yönetimi, formatör ya da bilişim teknolojileri öğretmenlerine bilişim teknolojileri ile ilgili değişimleri gerçekleştirmeleri için gereken desteği vermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6.Okul yönetimi, öğretmenlerin bilgisayar ve teknoloji ile ilgili kurslara, hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmaları konusunda destek olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7.Okul yönetimi, eğitim ortamında bilişim teknolojilerinin daha etkili bir biçimde nasıl kullanılacağına ilişkin örnekleri öğretmenler ile paylaşmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8.Okul yönetimi, öğrencilerin performanslarının planlı ve kapsamlı olarak değerlendirilmesi için teknolojinin etkin kullanılması konusunda öğretmenlere destek olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9.Okul yönetimi, okulumuzun teknolojik gereksinimlerini karşılamak için bütçede yeterince pay ayırmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10.Okul yönetimi, BT sınıfının kullanımı için hazırlanan planın bir örneğinin BT sınıfına asılmasını sağlamakta, eğer planda değişiklikler var ise öğretmenlere en kısa sürede duyurmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11.Okul yönetimi, öğretmenlerin BT sınıfını daha etkili bir biçimde kullanabilmeleri için sürekli denetim yapmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12.Okul yönetimi, BT sınıfının etkili bir biçimde kullanılması için öğretmenlerin ve öğrencilerin gereksinimlerini belirlemekte, ihtiyaç duyulan teknolojik kaynakları en kısa sürede sağlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

13.Okul yönetimi, öğretim çevrelerine, öğretim hedeflerine ve öğretim programına uygun teknolojilerin seçimi ve kullanılması konusunda gereken desteği vermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14.Okul yönetimi, ders dışında BT sınıfının ücretsiz olarak vatandaşların kullanımına açılmasını sağlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15.Okul yönetimi, okulumuzda bulunan bilgisayarlara her öğrencinin eşit biçimde erişmesi konusunda gerekli tedbirleri almaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16.Okul yönetimi, okulumuzda teknoloji kullanımı esnasında telif haklarına her düzeyde önem vermekte ve öğretmenleri bu konu hakkında bilgilendirmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17.Okul yönetimi, okuldaki çeşitli teknolojik cihazlar kullanılırken öğrencilerin ve öğretmenlerin is emniyeti (güvenliği) konusunda gerekli önlemleri her düzeyde sağlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18. Okul yönetimi, okulumuzda teslim alınan eğitim materyallerinin lisanslı olmasına, mevcut CD ve kitapçıkların orijinal olmasına dikkat etmekte ve öğretmenleri bu konu hakkında bilgilendirmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Ek-IV: İzin Talep Dilekçesi**REKTÖRLÜK**

Sayı : B.30.2.AYD.0.00.00-500/2877

Konu : Mahmut Turan EKTİREN Anket Uygulaması Hk.

19.06.2013**İstanbul**

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İşletme Yönetimi Tezli Yüksek Lisans yapmakta olan **Mahmut Turan EKTİREN**, İstanbul iline bağlı İlkokul Öğretmenlerine ve Yöneticilerine uygulanmak üzere "Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanımına Dair Tutumları ve Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyleri" anket çalışması, "Kişisel Bilgi Formu", "Bilgisayar Tutum Ölçeği", "Okul Yöneticilerinin (Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme) Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri Anketi" ve "Okul Yöneticilerinin (Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme) Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri Anketi" ni uygulamak istemektedir.

Adı geçen Yüksek lisans öğrencisine yapacağı anket çalışmaları için izin verilmesini saygı ile arz ederim.

Prof. Dr. Yadiğar İZMİRLİ

Rektör

EKLER:

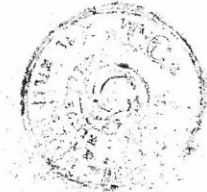
Ek.1 Kişisel Bilgi Formu

Ek.2 Okul Yöneticilerinin (Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme) Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterlikleri.

Ek.3 Kişisel Bilgi Formu

Ek.4 Bilgisayar Tutum Ölçeği

Ek.5 Okul Yöneticilerinin (Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme) Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yeterliği.

Ek-V: İzin Dilekçesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/20/1877346
Konu: Anket (Mahmut Turan EKTİRE)

25/07/2013

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi :a) İstanbul Aydın Üniversitesi'nin 19/06/2013 tarihli ve B.30.2.ayd.0.00.00-500/2877 sayılı yazısı
b) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 07.03.02012 tarihli ve 3616sayılı 2012/13 No.lu Genelgesi.
c) Milli Eğitim Komisyonunun 09.07.2013 tarihli tutanağı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Mahmut Turan EKTİREN'in "Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanımına Dair Tutumları ve Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyleri" konulu tezine dair, Anket çalışmasını İlimiz ekli listede belirtilen okullarda Kişisel Bilgi Formu, Bilgisayar Tutum Ölçeği uygulama isteği hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri müdürlüğümüzce incelenmiştir.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Mahmut Turan EKTİREN 'in söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması Katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, Eğitim ve Öğretimi aksatmaması koşuluyla ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarımızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Dr. Muammer YILDIZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
25/07/2013

Harun KAYA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2b50-b9f5-3816-a654-d71a kodu ile yapılabilir.

NOT: Verilecek cevapta tarih, numara ve dosya numarasının yazılması rica olunur. STRATEJİ GELİŞTİRME BÖLÜMÜ E-Posta: sgb34@meb.gov.tr, ADRES: İl Millî Eğitim Müdürlüğü D Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Çagaloğlu/Telefon: Snt.212 455 04 00 Dahili:239

Ek-VI: İzin Bildirim Dilekçesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/1880714
Konu: Anket Mahmut Turan EKTİREN

25/07/2013

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE

- İlgi :a) İstanbul Aydın Üniversitesi'nin 19/06/2013 tarihli ve B.30.2.AYD.0..00.00
-500/2877 yazısı
b) Valilik Makamı'nın 25/07/2013 tarih ve 1877346 sayılı onayı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme yönetimi tezli yüksek lisans öğrencisi Mahmut Turan EKTİREN 'in "Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanımına Dair Tutunları ve Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeyleri " konulu tezini uygulama talebi, İlimiz de bulunan ekli listede belirtilen okullarda, kişisel bilgi formu ve bilgisayar tutum ölçeği ile anket, yapmak isteği ilgi (b) Valilik Onayı ile uygun görülmüştür

Bilgilerinizi ve ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

M. Nurettin ARAS
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

- Ek-1 Valilik Onayı.
Ek-2 Anket Soruları.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0901-1508-37c5-803a-0f86 kodu ile yapılabilir.

NOT: Verilecek cevapta tarih, numara ve dosya numarasının yazılması rica olunur. STRATEJİ GELİŞTİRME BÖLÜMÜ
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr, ADRES: İl Millî Eğitim Müdürlüğü D Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Çağaloğlu
Telefon: Snt.212 455 04 00 Dahili: 239

ÖZET

EKTİREN, Mahmut Turan. Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanımına Dair Tutumları Ve Öğretimde Bilgisayar Kullanımını Yönlendirme Düzeylerini, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL, 2014.

Bilgisayarın eğitim kurumlarında sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi için eğitim kurumlarında görev yapan yöneticilerin bilgisayara karşı olumlu bir tutuma sahip olmaları gerekmektedir. Ayrıca gelişen ve değişen dünyada hızla ilerleyen teknolojinin okullara da aynı hızda transferinin sağlanabilmesi için, okul yöneticilerinin teknoloji lideri olup, öğretmenlere teknolojinin okullarda sağlıklı bir şekilde kullanılması adına liderlik ve rehberlik etmelidir.

Bu çalışmanın amacı, okullarda görev yapan yöneticilerin, bilgisayar öğrenmeye yönelik tutumları ve öğretmenleri bilgisayar kullanmaya yönlendirme düzeylerini incelemektir. Bu çalışmanın evrenini İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, örneklemini ise Bakırköy, Bahçelievler ve Küçükçekmece ilçelerinde görev yapan 119 yönetici ve 210 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, okul yöneticilerine bilgisayar tutum ölçeği (Deniz, 2004) ve öğretmenleri öğretim faaliyetlerinde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi ölçeği (Sezer, 2011), öğretmenlere; yöneticilerin öğretmenleri öğretim faaliyetlerinde bilgisayar kullanımını yönlendirme düzeyi algısı ölçeği (Sezer, 2011) ile anketler kullanılmıştır..Veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Ölçek verileri T-testi ve tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri temel alındığında okul yöneticilerinin tutumları arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Okul yöneticileri kendilerini, teknolojiyi öğrenim ortamında kullanmaya yönlendirme düzeyleri bakımından, öğretmenlere oranla kendilerini çok daha yüksek düzeyde görmüşlerdir. Yöneticilerin mesleki kıdemi artıkça bilgisayar kullanımına yönelik yönlendirme düzeyleri artmaktadır. Ayrıca bilgisayar kursuna giden yöneticiler, gitmeyenlere nazaran kendilerini bilgisayarı öğrenim ortamında kullandırma konusunda daha etkin görmüşlerdir, bilgisayar kursuna giden öğretmenlerin algısı da bu yöndedir.

Anahtar Sözcükler:

1. Okul Yöneticileri,
2. Bilgisayar Kaygısı,
3. Bilgisayara Yönelik Tutum,
4. Liderlik,
5. Yönlendirme

ABSTRACT

EKTİREN, Mahmut Turan. The Attitudes of School Administrators Towards Computer Usages And Their Leading Level Of Computer Usage On Education, Master Dissertation, İSTANBUL, 2014.

The school managements should possess positive attitude towards computers to make computers used properly in the education institutions. In addition to this, in order to transfer technology simultaneously as it rapidly makes progress in the developing and changing world, the school managements should be the leader of technological activities and lead, guide the teacher to make the technology used in an appropriate way.

The aim of this research is to examine school managers attitude towards learning the computer attitude towards learning the computer usage and their level of leading the teachers to use computer. The samples of research were 119 administrations and 210 teachers who worked 3 educational areas of Bakırkoy, Bahçelievler, Küçükçekmece in Istanbul. In this research, as an appliance of collecting data, the attitude scale (Deniz, 2004) toward the school to use computers in the learning process, for the teachers the scale (Sezer, 2011) of perception of them towards the managers level of leading to use computers and questionnaires are used. The collected data analyzed on SPSS. Scaled data have been evaluated on T-Test and one side variant analysis (ANOVA).

As a result of the analysis, it's seen that the attitude of school directors towards computer and computer usage was changing depending on gender and seniority. The school managers are seen to accept themselves superior to the teachers in regards of their levels of guidance to use technology in the educational institutions. The more the experience of school increased, the level of their leading towards the usage of computer in education increased. Both teachers and director who were trained about computer usage have high tendency of leadership towards computer usage in education. When it is compared to the ones who weren't trained.

Keywords:

1. School Managment
2. Computer Fear
3. Attitude Towards Computers
4. Leadership
5. Guidance

